

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: ΗΛ. Π. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝΗΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ-ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ

Περίοδος Β — Έτος Αον (16ον) | ΑΡΙΘ. 7 (616) | Σάββατον, 26 Ιανουαρίου 1919.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

<p>Ο ΝΟΥΜΑΣ: Πρόγραμμα 'Αρχόν. ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΗ: 'Αγάπη (ποίημα). Α. ΠΑΥΛΙΔΗΣ: τὸ Κοινωνικὸ Πρόβλημα. ΠΡΟΘΗΜΙΟΣ: Ἠθικά Παραγγέλματα. ΓΚΗΙΤΗ: Μινὼν (Συνέχεια. — Μετάφρ. Ηλ. Π. Β.) ΚΑΜ. ΛΑΤΡΕΙΓ: Ὁ Ἑρῳικός 'Αἶνε Γερμανὸς Πατριώτης. Ο ΝΟΥΜΑΣ: Φαινόμενα καὶ Πράγματα.</p>	<p>Α. ΚΟΥΚΟΥΛΗΣ: Ἐκεῖ κάτω (ποίημα). ΑΓΓΙΝΗ: Τραγοῦδια (μετάφρ. Παυλ. Γνεφτός.) Π. ΝΑΝΣΕΝ: Ὁ Ψευτάρρωστος (Διήγημα. Μεταφρ. Μ. Μάγνης.) ΠΙΚΡΗΓΚΑΘΗΣ: Ἐπιγράμματα. Π. ΝΙΡΒΗΡΗΣ: Ὁ Ὀσμάν. ΑΠΟ ΒΑΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΑΟΜΑΔΑ. — Ξένη Φιλολογία. — Κοινὴ Γνώμη. — Χωρὶς Γραμματόσημο.</p>
---	---

ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

ΕΜΠΟΡΙΟΥ, ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ

Συνάθαισα διὰ τοῦ ἀπὸ 24 Ἰουνίου 1916 Βασιλικῆς Διατάγματος.

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Κεφάλαιον ἐγκεκριμένον Δραχ. 10,000,000

Κεφάλαιον ἐκδοθέν . . . » 3,000,000

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΠΛΑΤΕΙΑ ΘΕΜΙΣΤΟΚΛΕΟΥΣ

Τηλεγραφικὴ διεύθυνσις «Πειραιϊκή».

Ἡ ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ, ἐνεργεῖ παντὸς εἶδους Τραπεζιτικὰς ἐργασίας. ΑΝΑΛΑΜΒΑΝΕΙ ΤΗΝ ΕΙΣΠΡΑΞΙΝ Συναλλαγματικῶν, Γραμματίων, Φορτωτικῶν, Ναυλῶν, Ἀβα-Τοκομεριδίων κλπ.

ΠΡΟΒΕΞΟΦΑΕΙ Συναλλαγματικὰς καὶ Ἐμπορικὰς γραμμάτια.

ΧΟΡΗΓΕΙ ΔΑΝΕΙΑ ἐπὶ ἐνεχυρῶν Ἐμπορευμάτων, καὶ Χρεωγράφων

ΔΕΧΕΤΑΙ ΠΡΟΣ ΦΥΛΑΞΙΝ χρεώγραφα καὶ λοιπὰς ἀξίας, ἐπίσης ἐμπορεύματα εἰς τὰς ἀποθήκας τῆς

ΑΓΟΡΑΖΕΙ ΚΑΙ ΠΩΛΕΙ Συναλλάγματα ἐπὶ τοῦ ἔξωτερικοῦ, Χρυσὸν καὶ Χαρτονομ. Ξένων Κρατῶν.

ΕΚΔΙΔΕΙ ΕΠΙΤΑΓΑΣ Δι' ὅλας τὰς πόλεις τῆς Νέας καὶ Παλαιᾶς Ἑλλάδος.

Πιστωτικὰς ἐπιστολάς ἐπὶ τοῦ ἔξωτερικοῦ καὶ τοῦ ἔσωτερικοῦ.

ΕΝΕΡΓΕΙ ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ Ταχυδρομικὰ καὶ Τηλεγραφικὰ ἀπλὰ ἢ καὶ ἔναντι φορτωτικῶν.

ΑΓΟΡΑΖΕΙ ΚΑΙ ΠΩΛΕΙ Λαχειοφόρους ὁμολογίας τῆς Ἐθνικῆς Ἰραπέτης τῆς Ἑλλάδος, ἀγοράζει

τοκομερίδια χρεωγράφων.

ΕΚΤΕΛΕΙ ἐντολάς ἐν τῷ Χρηματιστηρίῳ ἐν Ἀθήναις ὡς καὶ ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ.

ΔΕΧΕΤΑΙ ΚΑΤΑΘΕΣΕΙΣ Ταμειυτηρίου, ὀψεως εἰς Δραχμάς, ὄψεως εἰς Συναλλάγμα Ἐξωτερικοῦ ἐπὶ προθεσμία.

ΕΚΔΟΣΙΣ « ΤΥΠΟΥ »

ΣΟΦΟΚΛΕΟΥΣ - ΑΡΙΣΤΕΙΔΟΥ, ΑΘΗΝΑΙ.

★ ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ ★

Η ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΤΡΟΜΟΚΡΑΤΙΑ

(Βλέπε καὶ «Νουμά» σελ. 51)

-— Καὶ διὰ τὸν κ. Στρατήγγην τί φρονεῖτε;
 Σπινθὴρ εἰς πυριτιδαποθήκην. Ἐκρηξίς. Ἐρείπια.
 — Νὰ ἄνθρωπος μὰ φορὰ. Καὶ κάνει καὶ τὸν
 ποιητὴν. Ἐγραφα μερικὰ ἀστειὰ στὸ «Νουμά» νὰ
 γλεντήσουν οἱ πικραμένοι καὶ ἐκεῖνος χύμηξε νὰ μὲ
 φάη, σὰν ἀγριογούρουνο.
 — Πῶς συνέβη τὸ ἐπεισόδιον, κ. Ταγκόπουλε;
 — Ὁ Στρατήγγης μὲ ἀπάντησε στὴν ὁδὸν Σταδίου.
 Κόσμος. Κι' ἄρχισε νὰ φωνάζη: «Ἐἶνε Μπολοσεβί-
 κος.... Στρατιῶτες, πιάστε τὸν τὸν Μπολοσεβίκον....
 Πιάστε τον». Φιλολογικὴ τρομοκρατία, φίλε μου.
 Ἀπελπισία. Καὶ γιατί; Γιὰ ἕνα-δύο ἀθῶνα πειράγ-
 ματα....
 — Ἐ, τί νὰ γίνῃ, κ. Ταγκόπουλε! Θυμῶνομεν
 εὐκόλα. Μεσημβρινοὶ βλέπετε. Εἰς τὴν Γαλλίαν οἱ
 φιλολογικοὶ κἀνγάδες ἀποτελοῦν λογοτεχνικὸν εἶδος
 καὶ ἄς εἶνε ὀξύτεροι. Ἐδῶ οἱ οὐνάδελφοὶ τοὺς παίρ-
 νουν προσωπικὰς προσβολὰς.... Ἄς εἶνε.... Ἐλέγαμε
 διὰ τὸν κ. Στρατήγγην. Εἶνε ὁ ποιητὴς τῶν «Κυμά-
 των»;
 — Βαρκόρης τῶν κυμάτων. Διάβασε τὸν ἀδριανὸν
 «Νουμᾶν». Θὰ ἰδῆς.... Γλέντια....
 — Ὁ «Νουμάς» ἀπηνήθη τὰς ιδέας του;
 — Πντέ. Διαμαρτύρομαι. Μόνον πὸν ἔγινε πειὸ
 φιλελεύθερος. Ἄς γράφῃ καθένας τὴ δημοτικὴ ὅπως
 θέλει, ὅπως τοῦρχεται καλλίτερα. «Ποιητὴς»—«Ποι-
 ητὰδες». Ὅπως τοῦ ἀρέσει. Ὁ «Νουμάς» τραβᾷ,
 τραβᾷ.... Στόλος τῆς ιδέας.... Ἐλυσε καὶ τὸ γλωσ-
 σικὸ ζήτημα. Νά, μπαίνει ἡ ζωντανὴ μας γλῶσσα
 στὰ σκολειά.
 — Πῶς σὰς φαίνονται τὰ νέα ἀναγνωστικά;
 — Περιφῆμα. Τὸ βιβλίον τοῦ Καρναβίτσα μας εἶνε

καλλίτερο. Μῦθος μὲ συνέχει. Δροσιά. Τὸ διαβάζει
 τὸ παιδί καὶ ἐγχαριστιέται....

(Ἀθῆναι)

ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΑΓΓΕΛΙΑΣ

Κατόπιν παρακλήσεων πολλῶν κυριῶν καὶ δεσποινίδων,

Η Κ^Α ΘΕΩΝΗ ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

ἀπεφάσισε νὰ σηματούσῃ τάξεις ἀπαγγελίας (cours).
 Τὰ μαθήματα ἀρχίζουν ἀπὸ 1^{ης} Φεβρουαρίου ἐν. ἔτ.
 Πληροφορίαι καὶ ἔγγραφαὶ καθ' ἑκάστην ὁδ. Ζή-
 νωνος 1, ὥρα 3—5 μ. μ.

Ἐκτὸς τῶν τάξεων (cours) δίδονται καὶ ιδιαί-
 τερα μαθήματα.

ΛΑΧΕΙΟΝ

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΤΟΛΟΥ

Ἡ Πρώτη κλήρωσις τοῦ Λαχείου τοῦ
 Ἐθνικοῦ στόλου καὶ τῶν Ἀρχαιοτήτων θὰ
 γίνῃ ἀνυπερθέτως τὴν Κυριακὴν 24 Φεβρου-
 αρίου 1919 (9 Μαρτίου 1919).

Σύνολον κερδῶν δραχμαὶ 200,000
 Μέγα κέρδος δραχμαὶ 80,000

ΚΑΠΙΝΑ ΜΕΞΗ
 ΣΙΓΑΡΕΤΑ

ΕΝΤΟΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΙΑ

Εἰς τὴν Δ' καὶ Ε' σειρᾶν ἐξεδόθησαν γραμμάτια ἀξίας

100,000 — 10,000 — 1,000

500 ΚΑΙ 100

ΔΡΑΧΜΩΝ

Πωλοῦνται εἰς ὅλας τὰς Τραπεζὰς Ἀθηνῶν, Πειραιῶς,
 Θεσσαλονίκης, Πατρῶν, Κερκύρας, Βόλου,
 Σύρου καὶ Καλαμῶν.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ Β' - ΕΤΟΣ Α' (16^{ον})

Ἀθήναι, Σάββατον 26 Ἰανουαρίου 1919

ΑΡΙΘ. 7 (616)

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΑΡΧΩΝ

Θὰ βγεῖ, φαίνεται, στήν εὐδαίμονα χώρα μας καὶ μιὰ ἐφημερίδα μὲ ἀρχές. Τοῦλάχιστο αὐτὸ διαλαλεῖ ἓνα πελώριο πρόγραμμα ποὺ τοιχοκολλήθηκε στοὺς δρόμους· καὶ τὸ διαβάζει ὁ κόσμος καὶ τριβέει τὰ μάτια του. Ἴσως γιατί δὲν τὰ πολυπιστεύει ὅσα διαλαλεῖ τὸ πρόγραμμα μὲ τὸ ὀρθάνοιχτο στόμα ἑνὸς κατακόκκινου ἐφημεριδοπώλη. Διανομὴ τῆς γῆς σὲ ὄλους, ψήφος στὶς γυναῖκες, σύνταξη στοὺς γέροντας κτλ. Ὅσα δηλ. ἐπάνω κάτω ἐφαρμόζει ἡ Ρωσικὴ πολιτεία σήμερα καὶ ὅσα ὄνειροπολεῖ ἡ σκλαβωμένη στὸ ἀνήθικο Κεφάλαιο ἀνθρωπότητα.

Ἡ ἐφημερίδα αὐτὴ βγαίνει σήμερ' αὖριο, θὰ λέγεται «Ἀθηναϊκὴ», ὁ κόσμος θ' ἀγοράσει ἓνα δυὸ τῆς φύλλα, τὰ πρῶτα, γιατί ἡ ρεκλάμα τῆς εἶναι πολὺ δελεαστικὴ, καὶ ὕστερ... Αἶ, ἀπὸ τὸ «ὕστερ» κ' ἐμπρὸς ἀρχίζει ἡ δυσπιστία τοῦ λαοῦ. Μιὰ δυσπιστία ὅχι καὶ ἀδικαιολόγητη. Ὁ λαὸς, ὁ «πάντα εὐκολοπίστευτος καὶ πάντα προδομένος» Ἑλληνικὸς λαὸς, ἔχει τόσες καὶ τόσες φορὲς γελαστῆ ἕως τώρα ἀπὸ παχειὰ λόγια καὶ ἀπὸ φουσκωμένα προγράμματα, καὶ μάλιστα προγράμματα κομματικὰ καὶ προγράμματα ἐφημεριδῶν, ὥστε ἀντὶ νὰ ἐνθουσιάζεταί καὶ νὰ παρασέρονται, τρέμει καὶ ἀλλάζει δρόμο ὅταν τοῦ μιλάνε γὰρ πράγματα μεγάλα, ποὺ δὲν ἔχουν σχέση μετὰ τὸ ἀτομικὸ, τὸ στενὸ συμφέρον, ἀλλὰ μετὰ κατὰ πράγματι, ἔξω ἀπ' αὐτὰ, ποὺ λέγονται Ἰδανικά. Καὶ τὸ ξέρει, ἀπὸ πικρὴ πείρα, ὁ Ἑλληνικὸς λαὸς πὼς ἐφημερίδα, ποὺ νὰ ἀγωνίστηκε γὰρ ἰδανικά δὲ φάνηκε, ἢ καὶ ἂν φάνηκε δὲν ἔζησε, ἀκόμη στὸν τόπο μας. Πῶς νὰ πιστέψει λοιπὸν καὶ τὸν κόκκινον ἐφημεριδοπώλη τῆς πελώριας ρεκλάμας ποὺ τὸν ξεκουφαίνει γὰρ ἰδανικά, καὶ τόσο πλατειὰ καὶ ἀνθρωπιστικὰ ἰδανικά μάλιστα;

Δὲν ἀμφισβητοῦμε τὴν καλὴ πίστη καὶ τὴν ἀγαθὴ προαίρεση τῶν κυρίων, ποὺ μᾶς τάζουν, μὲ τὸ πρόγραμμά τους, τόσο μεγάλα πράγματα. Μὰ στὸν τόπο μας τόσο πολὺ βγαίνει πάντοτε ἡ ἄβυσσος μεταξὺ μιᾶς καλῆς

ιδέας καὶ τῆς ἐκτέλεσής της, εἶναι τόσο πελώριες οἱ τσέπες καὶ τόσο στενὲς οἱ ψυχές, ἔχει τόση ἀφομοιωτικὴ δύναμη ἢ ρουτίνα, ὥστε εἶναι δικαιολογημένος ὁ κάθε φόβος κ' ἡ κάθε ἐπιφύλαξη.

Γιὰ τὴν ὥρα, μόνο τὸ πρόγραμμα κρῖνουμε καὶ τὸ πρόγραμμα αὐτὸ μᾶς ἀνακουφίζει. Γιατί ἐπιτέλους εἶταν καιρὸς νὰ φανεῖ πὼς βγαίνει καὶ μιὰ ἐφημερίδα στὸν τόπο μας, ὅχι ὡς ἐπιχείρηση ἐμπορικὴ, μὰ ὡς ὄργανο μιᾶς πλατειᾶς καὶ ἠθικῆς ιδεολογίας, ποὺ μπορεῖ στήν ἐφαρμογὴ του νὰ μὴν πλουταίνει τοὺς ἐκδότες του, μὰ σίγουρα θὰν τοὺς ἐξασφαλίζει τὴν ἐκτίμησιν τοῦ χυλιογελασμένου λαοῦ.

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΑΓΑΠΗ

Μιὰ μαύρη θάλασσα τὴν ξέβρασε
μιὰ μέρα στὸ δικό του περιγιάλι.
Τοῦ εἶπε:—Δῶσε μου προσκέφαλο
τὰ χέρια σου, νὰ γύρω τὸ κεφάλι.

Εἶμαι ναυαγισμένη κ' ἔρημη,
στάζω φαρμάκι, δὲς τὰ δάκρυά μου...—
Τῆς λέει:—Ἔχω γιὰ σὲ ξεκούρασμα
καλλίτερο ἀπ' τὰ χέρια, τὴν καρδιά μου.

—Μὰ δὲ μὲ βλέπεις; Εἶμαι ὀλόγυμη,
κουσέλια στὸ κορμὶ καὶ στήν ψυχὴ μου...—
Τῆς εἶπε:—Ἡ πορφύρα μου ἀτίμητη,
νὰ! πάρε την, καὶ ἡ γύμνια σου δική μου!

—Ἀλοῖμονό σου! Ἔγνοιες, βάσανα
Κι' ἄγρια πάθια μέσα μου σαλεύουν...—
—Μὰ μὲ τὸ χᾶδι τῆς Ἀγάπης μου
τὰ πιδὲ μεγάλα πάθια, γαληνεύουν!

—Σῶπα, καὶ εἶν' ἀργὰ γιὰ τέτοια ὄνειρα,
ὁ Χάρωντας ὑφαίνει τὸ χαμό μου...
Τῆς λέει:—Ἔχω τὸ ἀθάνατο νερὸ,
νὰ! πιές το σ' ἓνα φίλημα δικό μου!

ΜΥΡΤΙΩΤΙΣΣΑ

ΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΠΡΟΒΛΗΜΑ

3—

IV

Ἡ ἀποτυχία ὅμως ἴσαμε τίς ἀρχές τοῦ 19ου αἰώνα τῆς ριζοσπαστικῆς ἐνέργειας, δὲν ἐκλείσει καὶ τὴν πλατεῖα ρούγα πρὸς τὴν ὀλόφωτη πεδιάδα τῆς μεγάλης, τῆς τελικῆς ἐπιτυχίας.

Ἡ προεπαναστατικὴ κ' ἡ ἐπαναστατικὴ δράση ἔπρεπε βέβαια ὕστερ' ἀπ' τὴν Ἀναγέννηση νὰ φέρῃ τὴν ἀληθινὴ σωτηρία στὸ Ἀνθρώπινο γένος. Ἡ εὐλογία τοῦτη δὲν ἦρθε. Οἱ ἀφορμὲς ὅμως δὲ βαραίνουν καθόλου οὔτε τὴν πνευματικὴ συνείδηση οὔτε τὴν ἠθικὴν ἀξία τοῦ ἀπολυτρωτικοῦ ριζοσπαστικοῦ ἀγώνα. Αὐτὸ θὰ τὸ κυττάξουμε στὸν ἐπίλογο τῆς μελέτης αὐτῆς, ὅταν θὰ μελετήσουμε τὰ δεδομένα ποῦ ἔχουμε σήμερα νὰ πιστεύουμε πὼς ροδίζει καινούργια ἐποχὴ. Ἄλλωστε οὔτε ἀνάγκωθεν ἡ ἀποτυχία τὴν κίνηση τῆς ὑψηλῆς ριζοσπαστικῆς ἰδεολογίας ποῦ, ἄς τὸ ξαναποῦμε, παραστατικά μὲ μιὰ φιλόδοξη κ' ἐκστ. τικὴν εἰκόνα, οἱ ρίζες τῆς βυθίζονται βαθειὰ καὶ στέρια στὴ Γ'ς κ' ἡ χλωροσιὰ τῆς ἀνεμίζεται στὸν χρυσοπόρφυρον κίθιρα τῶν τελικοτήτων τοῦ ἀνθρώπινου προορισμοῦ.

Γιατί ἀμέσως ὕστερ' ἀπ' τὴ Γαλλικὴ ἐπανάσταση καὶ τὴ ναπολεόντιαν ἀνασύνθεση τῶν πολιτικῶν καὶ τῶν πολιτειακῶν καθεστώτων τῆς Εὐρώπης, ἀφηνίστηκεν ὁ βαθειὰ κοιμάμενος παλμός τῆς ζωῆς. Οἱ ἔθνικοι, πολιτικοί, πολιτειακοὶ καὶ κοινωνικοὶ θρίαμβοι τῆς Γαλλίας καὶ τοῦ τιτανικοῦ ἀντιπρόσωπου τῆς ὕστερ' ἀπ' τὴν ἀγνιστικὴ μυσταγωγία τοῦ Βατερλώ, σήκωσαν πλατοφτέρονους, ἀτσαλομύτες, μακροεράχτες, συνταραχτικὸς τοὺς ἀετοὺς τῶν καινούργιων ἰδεολογιῶν ἐπάνω ἀπ' τὴ μύρη κοιλάδα τῆς ζωῆς. Σοφοὶ καὶ τεχνίτες, καλλιτέχνες καὶ δημοσιολόγοι, ρήτορες καὶ πρωτοστάτες τῶν Κοινοβουλίων, πανεπιστημιακοὶ φιλόσοφοι καὶ μελετητῆς, ἱεροφάντες τῆς ἐλεύθερης σχέψης καὶ γιγαντομάχοι τῆς θεωρίας, μυαλά πρακτικῶν ρατσιοναλιστῶν καὶ ρατσιοναλιστῶν ποῦ ἀδράχουν στ' ἀσύντριφτα ἀσάβια τοῦ δετικισμοῦ τὴν οὐσία τῆς εὐδαιμονιστικῆς ὀλοφροσύνης καὶ καρδιῆς, προπάντων καρδιῆς, συνεπαρμένους ἀπὸ τὴν πύρη καὶ τὴ λάμψη τοῦ καινούργιου ἰδανικοῦ, βέλθησαν ὅλοι τοὺς σ' ὅλες τίς χώρες, σ' ὅλα τὰ κλίματα, σ' ὅλους τοὺς κύκλους παντοῦ καὶ πάντοτε, ἀδιάκοπα, ἔντονα, ἀκούραστα, πεισματικά, μὲ πίστη ὑψηλὴ, μὲ φιλοδοξία ἱερὴ, μ' ἀλαξονία ἀποστολική, μικροὶ καὶ μεγάλοι ἀντιπρόσωποι ὅλοι τοῦ καινούργιου ἀφανέρωτου Θεοῦ, νὰ πραγματοποιήσουν τὰ πρωτοχάραγα ὄνειρα τοῦ 18ου αἰώνα.

Τὰ κοινωνικὰ φαινόμενα γίνονται ἀντικείμενο ριζικῆς κ' ἐπίμονης ἔρευνας. Παίρνονται στὴ συνολικὴ τοὺς ἀποψη. Καὶ φανερώνονται ἀπὸ δεκαετηρίδα σὲ δεκαετηρίδα στὴν ἀρχὴ, ἀπὸ χρονιά σὲ χρονιά κατόπι, ἀπὸ μῆνα σὲ μῆνα κ' ἀπὸ ὥρα σὲ ὥρα ἀργότερα, ἀπὸ στιγμὴ σὲ στιγμὴ στὶς μέρες μας, καθάρειες, χτυπητῆς, ἀνυπόταγες, χαρακτηριστικῆς οἱ κεντρικῆς γραμμῆς, οἱ λεπτομερειακῆς οὐσιαστικότητες τοῦ Κοινωνικοῦ Προβλήματος. Κι' ὅπως ἡ Ἀναγέννηση, κάνοντας τὰ πρῶτα τεράστια θήματά της πρὸς τὸ μέγα, τὸ κεντρικὸ φῶς τῆς καλλιτεχνικῆς καὶ φιλοσοφικῆς Ἀλήθειας, συναπάντησε μπροστά της νὰ προβάλλουν μέσ' ἀπ' τὰ ἐρέβη τῶν ψυχῶν καὶ τῶν διανοιῶν ὄλων τῶν Λαῶν κ' ἐ-

θνῶν τῆς Νοτιοδυτικῆς καὶ Κεντρικῆς Εὐρώπης οἱ πλώριοι θεῖκοι ἐργάτες τῶν ριζικῶν ἀναδημιουργικῶν μεταρρυθμίσεων στὴ συνολικὴ θεωρητικὴν ἀποψη τῆς ζωῆς, ἐτσι ἀμέσως ὕστερ' ἀπ' τὸ διαφάνισμα τοῦ Ἐπαναστατικοῦ καὶ τοῦ ναπολεόντιου κυκλώνα πρόβωλαν ὀλοῦθε σ' ὅλες τίς χώρες τῆς Εὐρώπης καὶ πέρ' ἀπ' τοὺς ὠκεανούς στὸν Καινούργιο Κόσμο οἱ ἀλάθεντοι ἐργάτες τῶν κοινωνικῶν καθαρῶν κ' οἱ προφήτες τῆς βιολογικῆς Ἀλήθειας.

Ἡ Γαλλικὸς φιλελευθερισμὸς πᾶλλοντας τὴ δίκοπη ρομφαία του ἐπάνω ἀπὸ κάθε λογῆς ἀπολυταρχισμό, ὁ Γερμανικὸς Κρατικὸς Ἰδεαλισμὸς δίνοντας μ' ἀπλοχεριὰ τ' ἀγαθὰ τῆς κοινῆς εὐτυχίας, ὁ Ἀγγλικὸς ὀφελμισμὸς φοβερίζοντας τοὺς ψυχοφόρους καὶ σωματοφτόρους ἰσκιους τῶν προλήψεων, ὁ Ρωσικὸς Μηδενισμὸς βαθειὰ πηγὴ τοῦ γενικοῦ καθαρῶν, ἰδοὺ οἱ πολυσύνθετοι κεντρικοὶ πυρῆνες τῆς καινούργιας ἰδεολογίας. Γύρω τους βροντᾶ κ' ἀστράφει ἡ θεωρία κ' ἡ ἐνέργεια τοῦ φοβεροῦ 19ου αἰώνα. Ἡ ζωὴ ἀνεβαίνει μονάχη, δίχως ἀντιπρόσωπο, γυμνή, ὠραία καὶ σοφὴ σὰν τὴ Παλλίδα στὸ μέγα ὄρος Σιναι' κ' ἐκεῖ ἐνωτίζεται τὰ ἱερὰ μυστικά τῶν παλιῶν εὐτυχῶν γιὰ τὰ καινούργια, τὰ παρόντα καὶ τὰ μελλούμενα ριζικά της ἀπ' τὸ θεὸ της, ποῦ εἶν' ἀντίπαλος πλατὺς κ' ἀκομμάτιαστος τοῦ γενεσιουργικοῦ παλμοῦ τῆς.

Ἀπὸ τὴν ὄρα τοῦτη ἀρχίζει ἀληθινὰ ἡ Καινούργια Ἐποχὴ. Μπαίνει ἡ Ἀνθρωπότητα στὴ λύση τοῦ δράματος. Ἡ τραγωδία μυρῶνεται ἀπ' τὸ μοσχόβλημα τοῦ καθαρῶν.

Ἡ ἀγῶνας ὁ ριζοσπαστικὸς περνᾶ πιά τὰ στάδια τῆς ἐφαρμογῆς. Ἡ θεωρητικὴ λύση, τὸ νεφέλωμα τοῦ κάθε ἰδεαλιστικῆς κοσμογονίας, γίνεται σύστημα, ἐφαρμοσμένη δηλαδὴ πραγματικότητα. Κι' ὄχι σύστημα ἄψυχο, ἀκαρδο, ἄμυαλο σύστημα προσαρμογῆς καὶ προσανατολισμοῦ, γιατί ἡ ζωὴ ἐφορεῖται ἡ ἴδια ἄμεσα κ' ἄγρυπνα τίς τύχες τῆς. Ὁ ριζοσπαστικὸς ἀγῶνας ἐπισημοποιεῖται, ἀναγνωρίζεται κ' ἀπ' τοὺς ὄχτροὺς, τοὺς ἀνήθικους, τοὺς καθυστερημένους τοὺς πονηροὺς ἀντιπρόσωπους τῆς κοινωνικῆς ἀμαρτίας.

V

Τὸ 1848 θὰ μείνῃ στὴν ἱστορία τοῦ ριζοσπαστικοῦ ἀγώνα σὰν ἡ καλὴ, ἡ ὀριστικὴ ἀφετηρία ὕστερ' ἀπ' τὴ πόλυμὸσθη προσπάθεια. Τὸ Κοινωνικὸ Πρόβλημα ἀπὸ τότε σπάζει τὰ ζοφερά μουντῶνα τῶν πατριδῶν, ξεπερνᾶ τὰ σκιαχτῆρα τῶν κρατικῶν συνόρων, δρασκελᾶ μὲ τὸ σπαθὶ τῆς ἰδέας στὸ γέρι τὴ πολυσύνθετη πρόληψη τῶν ἐθνικισμῶν. Ἀπ' τὸν καπνὸ καὶ τὰ ἐρείπια τῆς πολύχρονης πάλης δρῶνεται ὀλόφωτος στὰ γυμνασμένα μυαλά, στὶς ἄδολες καρδιῆς στὶς ψυχῆς τῶν γενναίων ὁ Σοσιαλισμὸς. Ὁ ἀγῶνας στρέφεται ἄμεσα κατ' ἐναντίον τῶν ὀφελιμάτων τῆς Ἐπανάστασης καὶ τὰ σωριάζει κάτω μὲ τὰ βέλη τῆς θεωρίας καὶ τῆς ἠθικῆς. Ἡ Σοφία δουλεύει τὸ Σοσιαλισμὸ, ἡ Πίστη δουλεύει τὸ Σοσιαλισμὸ, ἡ Αἰσθαντικὸτητα δουλεύει τὸ Σοσιαλισμὸ, ἡ Ἀλήθεια δουλεύει τὸ Σοσιαλισμὸ. Ἡ Κομμούνια διψᾷ αἷμα καὶ θὰ πιῇ μιὰ μέρα τὸ αἷμα τῆς Κοινωνίας. Ἡ Κομμούνια θέλει ἐξίλασθῆρα θύματα καὶ θὰ δεχτῆ μιὰ μέρα στὸ βωμὸ της σὰν ὀλοκαύτωματὸ Κράτος. Ἡ Κομμούνια ἀποδέχεται τὴν ἔφεση τοῦ ἀτομικισμοῦ καὶ θὰ γητέψῃ μιὰ μέρα μὲ ξόρκια μακρόλογα καὶ μεγαλοδύναμα τὸ συνολικὸ συνασπισμὸ. Ὁ Κάρλ Μάρξ. Ὁ Ὁγκελ. Ἡ θεωρία τῶν ἀξιῶν τῆς

ζωής και της 'Εργασίας. 'Ο Συνεργατισμός. 'Ιδού η Καινούργια Πίστη.

'Ο ριζοσπαστικός αγώνας γίνεται πρώτ' αγώνας τάξεων, ξετυλίγεται σέ πάλη μεθόδων, πλάθεται σέ γιγαντομαχία αντίληψεων και καταλήγει σέ άμυλλα κοινωνικών σκοπιμοτήτων.

'Ο πόλεμος τοῦ 1866 δυναμώνει τὴν Πρωσσία ὡς κράτος, ὁ πόλεμος τοῦ 1870 δίνει φτερά στὸν Κρατικὸν Ἰδεολογικὸν τοῦ Μπίσμαρκ. Ἐνας καινούργιος Λαὸς ἐτοιμάζεται γιὰ τὸ ριζοσπαστικὸν ἀγῶνα. Ἡ Γερμανία ζητεῖ τὴν ῥόδα τοῦ Κοινωνικοῦ Προβλήματος. Ὁ πόλεμος τοῦ 1878 ξενεῖ τὴν ἀνάγκη σὺ φανεροῦ ἀρνητισμοῦ στὴ Ρωσία. Καὶ διαλαλιένται παντοῦ τότες οἱ πόθοι καὶ οἱ σκοπιμότητες τοῦ Ρωσικοῦ Μηδενισμοῦ. Ὁ πόλεμος τοῦ 1900 ζωντανεύει τὴ φρίκη. Ἡ Ἀγγλία Κράτος, ἡ Ἀγγλία Δύναμη, ἡ Ἀγγλία Κοσμοκρατορικὴ ἐξουσία ἀντιμετωπίζει τὴν Ἐλευθερίαν τῆς Γῆς. Τὸ Κράτος πῆρε συναίσθηση τῶν ἀξιών του. Ἀξίες ἀμαρτωλῆς καταγωγῆς, δεδομένα κακῶν βουλήσεων. Κίνδυνοι ἐξωτερικοὶ γιὰ κάθε κρατικὸν ἀπολυταρχισμό, κίνδυνοι ἐσωτερικοὶ γιὰ κάθε κρατικὴ Κοινωνία. Ὁ Ἀλόυδ Τζώρτζ.

Μπαίνουνε στὸν 20ον αἰῶνα. Ἡ Ἐργατοσοσιαλιστικὴ Διεθνιστικὴ συνοργάνωση τῶν ἐργασιῶν.

Ἀρχίζει ἡ φοβερώτερη, ἡ ἐκπληκτικώτερη, ἡ σκοπιμότερη γιγαντομαχία τῆς Ἱστορίας τοῦ Κόσμου. Τὰ Κράτη ἀντιμέτωπα στὸ Ἀνθρώπινο Ἰδανικό. Κοινωνίες Ἐθνικῆς, Ἰδεαλισμοὶ Κρατικοὶ, Συντηρητικότητες φανατικῆς ἀπ' τὴ μιὰ μεριά, ἀπ' τὴν ἄλλη Συνεργασία ομάδων, Διεθνιστικὸς Ἀνθρωπισμός, Πίστη στὴν ἀξία τῆς Ἐνιαίας Ἀνθρωπότητος.

'Ολα τὰ μέσα τῆς θεωρίας, τῆς ἐνέργειας, τῆς Ἰδεολογίας καὶ τοῦ συναισθηματισμοῦ δουλεύουν τρομακτικά. Τὰ Κράτη ὑπόσχονται, ἡ Κοινωνία δειλιάζει, ὁ Συνεργατισμὸς κ' ὁ Διεθνιστικὸς Ἀνθρωπισμὸς κερδίζει ἔδαφος παντοῦ, τὰ Κοινοβούλια μπαίνουν ἀνάμεσα τῶν ἀντιμαχομένων. Μέση λύση φωνάζουν τὰ Κράτη, «τόπο, ἀέρα!» ὁρνεῖται ἡ Διεθνής. Ὁ Συνεργατισμὸς ἀρχίζει νὰ ροκανίζει τὸ Κεφάλαιο, ὁ Διεθνισμὸς ἀρχίζει νὰ κλονίζει τὰ σύνορα, ὁ Ἀνθρωπισμὸς ἀρχίζει νὰ κατακλύζει τὶς Πατρίδες. Ἡ Σοσιαλδημοκρατία. Ὁ Ραντικαλισμὸς. Ὁ Ἐκστρεμισμὸς. Ὁ Ἐργατισμὸς. Ὁ Μαξεμάλισμὸς. Στὴν Ἀγγλία φιλεργατικὴ μεταρρύθμιση ἀξιόλογη. Στὴ Γερμανία φιλεργατικὴ προστασία βαρυσήμαντη. Στὴ Γαλλία ὁ Συνδικαλισμὸς. Στὴν Ἰταλία τὸ ἴδιο. Στὴ Ρωσία τσεκούρι καὶ φωτιά. Ἀπάνω ἀπ' τὰ σύνορα τῶν Πατρίδων, ἐπάνω ἀπ' τὰ μουράγια τῶν Κρατῶν, ἀπλώνονται τεφράστια χέρια καὶ σφίγγονται γιὰ τὸν κοινὸν ἀγῶνα. Κράτη καὶ λαοὶ ἀντιμετωπίζονταν. Οἱ ἐργάτες ὅλου τοῦ Κόσμου ἀποτελοῦν ἴδια τάξη ξεχωριστὴ στὴ μέση τῶν κρατικῶν καὶ ἐθνικῶν ὠκεανῶν. Βράχοι ἀσύντριφτοι στὴ μανία τῶν θυελλῶν καὶ τῶν καταιγίδων. Οἱ Πολιτικοὶ Συνασπισμοὶ τρέμουν τὰ Συνέδρια τοῦ Διεθνισμοῦ. Τὸ Κεφάλαιο κ' οἱ θεομοὶ ἢ Ἰδιοκτησία κ' ἡ Κοινωνικὴ ἠθικὴ ἀποτροπαίζονται μὰ φρυάττουν καὶ πὼς βαθεῖα ἀναρριγοῦν στὸ μαντικὸ βόγγο τοῦ ἠθικοῦ καὶ διανοητικοῦ Μινόταυρου τοῦ λάμπει καὶ κἀκει στ' ἀνήλιαγα κατώγια τοῦ ἀπεμπολισμοῦ. Ἡ Πολιτεολογία ἀντιμάχεται τὴ κοινωνιολογία, ἡ Διπλωματία γρατσουνίζει ὄνιο βρωμερὸ τὴ ζωὴ.

Πρέπει νὰ δοθῆ μιὰ λύση. Τὰ Κράτη σύμμαχα ἢ ἀντίμαχα ὑπόσχονται ἀμοιβαίαν ἢ ἀλληλοβοηθηθῶν

στὴν κρίσιμη ὥρα. Ὁ ριζοσπαστισμὸς ἐλπίζει, ὁ Κρατισμὸς δειλιάζει. Διαβούλια κρατικά καὶ Συνέδρια ἀνθρωπιστικά. Βρισκόμαστε στὴν ἐνδεκάτη. Πάει νὰ σιμάνη ἡ δωδεκάτη. Σὲ λίγο ἀκούγεται τὸ «Ἀνάστα ὁ Ἀνθρώπος δικάσαι τὴν Γῆν.»

Τὸ Συνέδριο τῶν Βρυξελλῶν ὕστερ' ἀπ' τὶς ἐκλογὲς τοῦ Ράιχσταγ τοῦ 1911 ὠθεῖ δίαια τὴν λύση. Ὁ Μπέμπελ καὶ ὁ Ζωρὲς πρωταγωνιστοῦν. Ἡ κρίση τοῦ Ἀγγαντιῆ, ἰδοὺ μιὰ ἀφορμὴ. Οἱ Βαλκανικοὶ ἄλλη ἀφορμὴ. Στερνὸς σταθμὸς ἡ δολοφονία τοῦ Σεραγιέβου. Καὶ μπαίνουνε στὸν κύκλο τῆς Κρίσης. Ὁ Ἐυρωπαϊκὸς πόλεμος. Ὡ, τί δοκιμασία. Ὡ, τί σταθμὸς, ὦ, τί φάση στὴ δημιουργικὴν ἐξελικτικὴν τὴν Κοινωνικοῦ Προβλήματος.

Τὰ πάντα ὠρμάσαν κ' ἀπ' τὰ δύο μέρη. Τὰ Κράτη κ' οἱ Ἄστοι θέλουν τὸν πόλεμο γιὰ νὰ γλυτώσουν ἀπὸ τὴν ἀρετή. Ὁ ριζοσπαστισμὸς κ' ἡ Λύτρωση θὰ πολεμήσουν γιὰ τὰ μεγάλα ριζικά τῆς Ἀνθρωπότητος. Κι' ὁ πόλεμος ὅπως τότε δοκίμασεν ὅλη ἡ Ἀνθρωπότητα ξέσπασε. Πῶς ; Ὡς συντέλεια τῶν παλιῶν ἀμαρτωλῶν καθεστώτων. Τὰ κράτη μεταχειρίζονται τὴ σοσιαλιστικὴν ἐπιστήμη γιὰ νὰ κρατηθοῦν ὅσον ἀνόσων ἀγῶνα τους. Κρατικὸς σοσιαλισμὸς ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη. Συνεργατισμὸς παντοῦ. Κρατοποίηση τῶν πάντων. Ὡστε ἦταν ὅλ' αὐτὰ ποὺ ἐπαγγελόταν τὸ Σοσιαλιστικὸ Ἐδαγγέλιο δυνατά; Ὁ πόλεμος γίνεται στάδιο ἐφαρμογῆς τῶν σοσιαλιστικῶν θεωριῶν.

Καὶ στὴ Ρωσία ξεσπάει τὸ μέγα κίνημα. Ἀνατρέπεται στὸ θυθὸ ἡ προσωποποίηση τῆς Κακίας. Ὁλα ἔτομα γιὰ τὴν εὐτυχία. Ὁλα μελετημένα, ὅλα ἀποδειγμένα, ὅλα ἐφαρμοσμένα. Στὴ βορειανατολικὴ πλευρὰ τοῦ πολεμικοῦ βουλκάνου ἀναβλαστάνει ἀπ' τὴν καρδιά καὶ τὴ στάχτη ἡ νέα Χαναάν, ἡ γῆ τῆς Ἐπαγγελίας.

Θὰ δοῦμε τώρα τ' ἀντίρροπα, τ' ἀναπόφευκτα, τὶς φενάκες. Μὰ τὸ Κοινωνικὸ Πρόβλημα ὅμως θὰ λυθῆ. Θὰ λυθῆ ὀριστικά. Θὰ κιντίζουμε τώρα πῶς θὰ τὸ δεχτῆ ὁ κάθε Λαός. Θὰ μελετήσουμε τὴν μερικὴν ἀποψη καὶ θ' ἀνασυνθέσουμε τὶς μερικότητες στὴν γενικὴ συνισταμένη.

Ἐχει συνέχεια

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΠΑΥΛΙΔΗΣ

ἨΘΙΚΑ ΠΑΡΑΓΓΕΛΜΑΤΑ

24

*Νὰ μὴ δουλεύης, νὰ γλεντᾷς,
νὰ τρώς ἀπὸ τὰ ξένα,
ὅταν καταφέρνῃς πάντα σου,
θὰ ζῆς εὐτυχιωμένα.*

25

*Ὅσο εἶσαι νέος ν' ἀγαπᾷς
πλοῦτοις ἀπορομαλλοῦσες
μὰ νὰ τοὺς λές: «ἀγάπες μου
χρὲς, χρυσομαλλοῦσες!»*

26

*Ἄν πλοῦτοις ἀπὸ φτωχὸς
γένῃς ποιτὲ, θυμήσου
πῶς κ' ἄλλοι ἐπάρχουνε φτωχοὶ
καὶ ... φάε καὶ κοιμήσου !*

ΑΝΘΕΜΙΟΣ

ΓΡΑΪΤΕ

ΜΙΝΙΟΝ

3-

Ἦλθαν τέλος, βγαίνοντας ἀπολίσω ἀπὸ ἓνα μεγάλο κόκκινο ταπέτο. Ἡ γλυκιά φροσιγνωμία τους καὶ τὸ χαριτωμένο ντύσιμό τους ἀνταποκρινόντανε σὴν ἀπαρηγόρησιν τοῦ ἴσμου τότε τόσο ἀπιδέξια τὴν εἶχανε ἐρεθίσαι. Ὁ κ. Νάρκισσος ἦταν ἓν' ἀγόρι γεμάτο ζῶν, μὲ ἀνάστημα μέτριον, μάτια μαύρα, μαλλιά πολλά. Ἡ δεξιότηδα Λαντινέτιν δὲν ἦταν κατώτερη ἀπὸ τὸ σύντροφό της μήτε σὲ χάρη, μήτε σὲ ζωηρότητα. Οἱ δύο τους ἔκαμαν ἐπάνω σὲ σῶμα μιὰ σειρὰ γυμνάσματα καὶ συνεριζόντανε σὲ σβελτέσια σὲ κινήσεις τους, σ' ἀλαφράδα σὲ θήματά τους, σ' ἐλευθερία σὲ πηδήματά τους καὶ σὲ χάρη σὲ πόδες τους. Ἡ σβελτοσύνη τῆς γυναίκας, ἡ τόλμη τοῦ ἀντρα, ἡ τελειότητα, ποὺ ἔβαναν κ' οἱ δύο σὴν ἐχτέλεση τοῦ ἔργου τους, ἐμεγάλωνε σὲ κάθε πηδῶμά τους τὸν ἐνθουσιασμό τοῦ κοινού. Ἡ ἀξιοπρέπεια τῶν τρόπων τους, ὁ σεβασμὸς, ποὺ δείχνανε σ' αὐτοὺς οἱ ἄλλοι οἰκονομῆτες, τοὺς ἔδιναν κάποιαν ἐπεροχὴν ἐπάνω σ' ὅλο τὸ θῖασον καὶ κάποιο ἀξίωμα ποὺ καθένας ἦτανε σύμφωνος νὰ τοὺς τὸ παραχωρήσῃ.

Ὁ ἐνθουσιασμός τοῦ πλήθους μεταδόθηκε σὲ τοὺς θεατὰς τοὺς συγκεντρωμένους σὲ παράθυρα. Οἱ κυρίες δὲν εἶχανε μάτια παρὰ μόνο γιὰ τὸ Νάρκισσο, κ' οἱ ἄντρες δὲν ἔβλεπαν παρὰ τὴ Λαντινέτιν. Ὁ λαὸς ἐγώναζε «ζήτω!» καὶ τὸ διαλεχτὸ κοινὸ δὲν ἐβαριώταν καθόλου νὰ χειροκροτῇ. Κ' ἔτσι ὁ παλιότιμος μόνις ἐπροκαλοῦσεν ἀκόμη κανένα ξέσπασμα γέλιου. Πολλὸν λίγοι θεατὰς ἔφυγαν κρυφὰ τὴν στιγμή, ποὺ ἕνας τοῦ θῖασου ἔφερε γύρω τὸ μικρὸ χαλκωματένιο δίσκον γιὰ νὰ μαζέψῃ τὰ λεφτά.

— Βρίσκο, πῶς τὰ κατάφεραν καλά, εἶπεν ὁ Βίλεμ σὲ Λαέρτη καὶ σὲ μιὰ νέα κυρία, Φιλίην τ' ὄνομά της, ποὺ ἐσιτάζονταν ὀρθοὶ κοντὰ του σ' ἓνα παράθυρον. Θαναμάζω μὲ ποιά ἐξυπνάδα ἤξεραν νὰ μεγαλῶνουνε σιγὰ - σιγὰ τίς δυσκολίες τῆς γυμναστικῆς τους καὶ πῶς, προχωρώντας ἀπὸ τὴν ἀνεπιτηδευσίαν τῶν παιδιῶν σὴν πραγματικὴν ἰκανότητα τῶν δύο δεξιότητῶν, ἐσύνθεσαν ἓνα σύνολον, ποὺ ἐκράτησε τὴν προσηρῆμάς κ' ἔφτασε τέλος νὰ μᾶς ξυπνήσῃ τὸ ἐνδιαφέρον.

Τὸ πλήθος σκόρπισε λίγο - λίγο, ἡ πλατεία εἶχε σχεδὸν ἀδειάσει. Ἐγὼ ἡ Φιλίην κ' ὁ Λαέρτης συζητοῦσαν γιὰ τὴν ἀξία τοῦ Νάρκισσου καὶ τῆς Λαντινέτιν, ὁ Βίλεμ εἶδε τὸ παράξενον κοριτσάκι, ποὺ ἔπαιζε σὲ δρόμον μὲ κάτι μαγκόπαιδα. Τὸ ἔδειξε σὴν Φιλίην. Τούτη τοῦ ἔκαμε νόημα ν' ἀνέβῃ, κ' ἐπειδὴ τὸ παιδί δὲν ἐρχότανε, κατέβηκεν αὐτὴ τὴ σκάλα, τραγουδώντας, καὶ σὲ λίγο γέμισε μὲ τὸν.

— Νὰ, τὸ αἰνίγμα, εἶπεν, ἀνοίγοντας τὴ θύρα.

Τὸ παιδί σταμάτησε σὲ κατώγλι, σὰν νὰθελε νὰρπύξῃ τὴν πρώτην εὐκαιρίαν γιὰ νὰ τὸ σκάσῃ. ἔπειτα ἔβαλε τὸ δεξιὸν χέρι σὲ τὴν θύρα, τὸ ἀριστερόν του σὲ μέτωπον κ' ἔκανε θαυμάσια ἐπὶ κλίση.

— Μὴ γοῦθαί, ἀγαπητὴ μικροῦλα, εἶπεν ὁ Βίλεμ πλησιάζοντάς τη.

Τούρριξε μιὰν ἀθέβαιν ματιὰ κ' ἔκαμε μερικὰ θήματα ἐμπρός.

— Πῶς σὲ λένε; ερώτησ' ἐκεῖνος.

— Μὲ λένε Μινιόν.

— Πόσο χρονῶν εἶσαι;

— Κανένας δὲ τοῦ τόπου.

— Ποῦς εἶν' ὁ πατέρας σου;

— Ὁ Μεγάλος Διάβολος ἔχει πεθάνει.

— Παράξενον ὄνομα πατέρα! ἐγώναξεν ἡ Φιλίην γελώντας.

— Δὲν ἦτανε πατέρας μου, εἶπε τὸ παιδί.

Τῆς ἔκαμε πολλὰς ἐρωτήσεις ἀκόμη, τοῦ ἀποκρίθηκε σ' αὐτὰς σὲ κακὰ Γερμανικὰ μὲ τόνον μοναδικὰ ἐπίσημον καὶ κάθε φορά, ποὺ ἔδινε μιὰν ἀπάντησιν, ἔφερε τὰ χέρια της σὲ τὴν στήθος καὶ σὲ μέτωπό της καὶ προσκοιτοῦσε σχεδὸν ἴσμον κατὼ σὲ πόδιον.

Ὁ Βίλεμ δὲν ἐχόρταινε νὰ τὴν κοιτάξῃ. Ἐνοιώθε νὰ τὸν κυριεύῃ κάποια ἀκατανίκητη συμπάθεια γιὰ τὸ μυστηριώδες αὐτὸ γλάσμα. Θὰ ἴδανε κανένας δώδεκα ἢ δεκατριῶν χρονῶν. Ἦταν καλοκαμωμένο, μὲ τοῦ κορμιού του τὰ μέρη ἔδειχναν διὰ τὸ γνήσιον τοῦ εἶχεν ἐμποδιστῆ ἀπὸ τὴν ἀναγκαστικὴν γυμναστικὴν γιὰ νὰ ξεκλειδωθοῦν οἱ ἄρμιοι του. Χωρὶς νὰ εἶνε κανονικά, τὰ χαρακτηριστικὰ του εἶχαν κάτι χιτωπτό τὸ μέτωπό του ἦτανε στοχαστικόν, τὸ στόμα του, ἂν καὶ τὰ χεῖλη ἦταν ἴσως λίγο κλεισμένα καὶ καμμιὰ φορά συμμαζεμένα σὴν μιὰν ἄκρην τους, εἶχε μολατάνα ἐκφραση χαριτωμένη κ' ἀθώα. Μόλις ἐμάντανε κανεὶς τὸ μελαγχρονὸν τοῦ χόσμου κατὼ ἀπὸ τὸ παχὺ φιασίδι ποὺ ἐσκέπαζε τὸ πρόσωπό του. Στὸ Βίλεμ εἶχε κάκει δυνατὴ ἐντύπωσιν τὸ κοίταζε χωρὶς νὰ γυρίσῃ ἄλλοῦ πλὴν μάτια μήτε μιὰ στιγμή, σιωπηλός, λησμονώντας τὰ πρόσωπα, ποὺ ἦτανε μὲ τὸν. Ἡ Φιλίην ἔδωκε σὲ παιδί μερικὰ μισοπῶνια καὶ τοῦ ἔφρασε νὰ γέμῃ. Ἡ μικροῦλα ἔκαμεν ἐπὶ κλίση, καθὼς κ' ἔβαν εἶχε μὴ, κ' ἔφρασε μὲ γληγοράδ' ἀστραπῆς.

Ἦλθεν ἡ ὄρα νὰ χωριστοῦν. Ὁ Λαέρτης κ' ἡ Φιλίην κωνοῦσαν ν' ἀνταμείψουν τὸ Βίλεμ τὴν ἄλλη μέρα γιὰ νὰ κάμουν κάποια ἐξοχικὴ ἐκδρομὴ κ' ἐμείνανε σύμφωνοι νὰ πάνε νὰ δειπνήσουν κοντὰ σὴν πολιτεία σ' ἓνος κωνηρογύλακα.

IV

Τὴν ἄλλη μέρα οἱ δύο νέοι φίλοι, ἄμω ἐγύρισαν ἀπὸ τὸν περιπατό τους, περιλάσανε σὲ ξενοδοχεῖόν τους, εἶταν δὲλεπον ἐμπρός σὴν θύρα μεγάλη μᾶζωξη. Ἀνάγκασαν τὸ θήμα τους γιὰ νὰ πληροσθηθοῦν τί ἔτρεχε κ' εἶδαν μὲ γοήκη τὸν ἀρχηγὸν τοῦ θῖασου τῶν σαλιτιμπάγκων νὰ σέρνῃ ἀπὸ τὰ μαλιὰ τὴν μικρὴν Μινιόν καὶ νὰ τὴν χιτωπῇ μὲ τὸ χέρι τοῦ καπιτοκιοῦ του ἀλλήγητα.

Ὁ Βίλεμ ἀπύδησε πάνω σὲν ἡρακλή καὶ τὸν ἄρπαξε ἀπὸ τὸ λαιμό.

— Ἄγισ' αὐτὸ τὸ παιδί, ἐγώναξεν ἀναγκωσιμῆτος, ἀλλίως ὁ ἕνας ἀπὸ τοὺς δύο μᾶς θὰ μείνῃ σὲν τάτο.

Καὶ μὲ τὴν ἐπεράνθρωπην δύναμιν, ποὺ δίνει ὁ θεμὸς, τοῦσφιζε τὸ λαιμὸν ἴσμον δυνατὰ, ὥστε ὁ ἄθλιος, νοιώθοντας τὸν ἐναντὶ του νὰ σιγαγαλλίζεται, ἄφρασε τὸ παιδί γιὰ νὰ ἐπερασοπιστῇ ἐναντὶ τοῦ ἐχτροῦ του.

Μερικὸν ἀπ' αὐτοὺς, ποὺ θοῖσζονταν ἐκεῖ καὶ τὸν θὰ εἶχαν πάρει τὸ μέρος τοῦ κοριτσιού, ἂν ἐτολμούσανε νὰ μποῦνε σὴν μέση, ἐφορίγησαν τότε ἐπάνω σὲ σαλιτιμπάγκον, τοῦ ἔπιασαν τὰ χέρια, τοῦ πῆραν τὸ καυτοῖκι καὶ τὸν ἐγεμίσανε φοβερισμοὺς καὶ θοῖσιές. Ὁ ἀνορθάτης, μὴν ἔχοντας πιά ἄλλο ὄπλον παρὰ τὴν γλώσσον.

σά του, έβρισε κι αυτός την κακόμοιρη τή μικρούλα, φωνάζοντας, ότι ήτανε μιὰ τεμπέλα, ένα άχρηστο πλάσμα, πού δέν ήθελε νά κάμη τό καθήκόν του κι άπόφευγε νά χορέψη τό χορό τών αυτών, πού είχεν άνογγεληθή στό κοινό. Έπρότεισε, πιάνοντας όρκο, ότι θά την εσκότωσε κι ότι κανένας δέ θά τόν εμπόδιζε. Καί λέγοντας αυτά, έδοκίμασε νά ελευθερωθή για νά ξαναπαίση τό παιδί, πού είχε κρυφτή μέσα στό πλήθος. 'Ο Βίλελμ τόν εκράτησε φωνάζοντάς του.

— Δέ θά ξαναδής καθόλου τό παιδί αυτό, προτού όμολογήσης στη δικαιοσύνη από πού τ'έκλεψες. Σε κρατώ και δέ θά μου ξεφύγης.

Τά λόγια αυτά, πού τά είχε πετάξει ό Βίλελμ μέσα στην ταραχή της φιλονεικίας και χωρίς νά ξέρη κι ό ίδιος καλά - καλά γιατί τά είπε, ήσυχάσανε μονομιás τόν έξωφρενιασμένο σαλιμπάγκο.

— Μά και τί νά τό κάνω στό κάτω - κάτω αυτό τό άθλιο πλάσμα; Πληρώστέ μου όσα μου στοιχίζουσι τό ρούχά του, ή φορεσιά του και οás τό άφίνω. Θα ξαναϊδωθούμε άπόψε.

Κι άφισε τό συνομιλητή του για νά πάη νά εξακολουθήση την παράστασή του και νά φέρη την ήσυχία στό θίασό του και στό πλήθος, κάνοντας κάμποσα καινούργια γυμνάσματα.

'Ο Βίλελμ, από μέρος του, άρχισε νά γυρεύη τό παιδί, μά δέν τό βρήκε πουνθενά. Μερικοί έβεβαίωσαν, ότι τό είδανε νά κατεβαίνη στό ύπόγειο τού ξενοδοχείου κι' άλλοι, ότι είχε σκαρφιάσει σέ μιá σκεπή. Στο τέλος άποφασίσανε νά περιμείνουνε νά ξαναγυρίση μόνο του.

Στό άναμειαξή ό Νάρκισσος είχε γυρίσει στό ξενοδοχείον. 'Ο Βίλελμ τόν ερώτησε για τό παιδί. 'Ο δεξιοτέγγης άποκρίθηκε, ότι ήτανε λίγος καιρός πού μπήκε στό θίασο και δέν ήξερε τίποτε τό τωστό για τή Μινιόν. Άπεναντίας μίλησε πολύ για τόν εαυτό του και διηγήθηκε με πολυλογία τά δικά του περιστατικά. 'Ο Βίλελμ τόν ευνεχάρηκε για τήν επιτυχία του, μά ό ξενομερίτης καλλιτέγγης άποκρίθηκε με ύφος άδιάφορο.

— Έμείς οι ήθοποιοί ευνηθίσασμε νά είμαστε τό άντικείμενο κοροϊδίας ή θανατασμού και τί χειροκροτήματα πού μαζεύουμε δέν αλλάζουσι καθόλου την τύχη μας. Φτάνει μόνο νά μάς πληρώνη ό διευθυντής· τί άλλα είνε δικός του λογαριασμός.

"Όταν ό άρχηγός τού θίασου έγύρισε στό ξενοδοχείο άρχισε νά πραγματεύεται με τό Βίλελμ για τό παιδί, πού τό παραχώρησε στό φίλο μας για τριάντα τάλληρα. Με τό ποσό αυτό ό μαυρογένης Γιάλός παραιτήθηκε από όλα τά δικαιώματά του επάνω στη Μινιόν. Δέ θέλησε όμως νά ελπή τίποτε για τήν καταγωγή τού παιδιού και περιορίστηκε νά κάμη γνωστό, ότι τό είχε κληρονομήσει από τόν άδελφό του, διευθυντή τού θίασου πριν άπ' αυτόν και πού τόν έλεγαν ό Μεγάλος Διάβολος εξαιτίας της ικανότητάς του στην τέχνη της θανατουργίας.

Τήν ήλλη μέρα άφιέρωσαν όλο τό πρωί νά κάνουν νέα ψαξίματα για ν' ανακαλύψουσι τή Μινιόν. Έψαξαν όλες τις γωνίες και τις τρύπες τού ξενοδοχείου και τών γειτονικών σπιτιών· είχεν εξαφανιστή κι άρχίσανε νά φοβούνται μήπως είχε πέσει στό ποτάμι ή μή της έλαχε καμιά σκυφορά. 'Ο Βίλελμ ήταν όλη τή μέρα λυπημένος και συλλογισμένος· κ' ή χάρη της συνομιλίας της Φίλλης δέ μπόρεσε νά διώξη τήν άνη-

συχία του. Τό άπόγιομα ή παράσταση, πού έδωκαν οι σαλιμπάγκοι, μολονότι αυτοί έβαλαν όλα τά δυνατά τους για νά προσελκύσουσι τήν αγάπη τού κοινού, δέν κατώρθωσαν περισσότερο νά γαληνέψη τό ταραγμένο κι άφαιρεμένο πνεύμά του.

(Έχει συνέχεια)

(Μετάφραση ΗΛ. Π. Β.)

Ο ΕΡΡΙΚΟΣ ΑΙΝΕ

ΓΕΡΜΑΝΟΣ ΠΑΤΡΙΩΤΗΣ

[Μέ τόν τίτλον «Ό Έρρίκος Αϊνε Γερμανός πατριώτης» δημοσιεύθηκε στό τελευταίο τεύχος τού «Mercur de France» μιá μελέτη τού κ. Κάυιλλον Λατρέϊγ για ν' άποδείξη, ότι παράλογα ύπάρχουν άκόμη Γάλλοι πού νομίζουσι, ότι ό Αϊνε ήταν περισσότερο Γάλλος παρά Γερμανός κι ότι άγαπούσε τή Γαλλία πού πολύ από τήν πατρίδα του τή Γερμανία. 'Ο Αϊνε ήταν πάντα κ' έμεινε ίσαμε τό θάνατό του Γερμανός πατριώτης. 'Ο συγγραφέας της μελέτης αυτής με κομμάτια από τά έργα τού Αϊνε κι από στοχασμούς του ύποστηρίζει τή γνώμη του, γνώμη πού βγαίνει κι από τά ίδια τά λόγια τού Γερμανού λυρικού, πού τά έφώναζε δημόσια στόν Τιερός «Anche io sono tedesco.» (Κ' έγώ είμαι Γερμανός.) 'Ο θρόλος αυτός ότι ό Αϊνε ήταν «σχεδόν Γάλλος» πρέπει νά πέση, λέει ό κ. Λατρέϊγ. Πρέπει ό ποιητής αυτός ν' άποδοθή στην άληθινή του πατρίδα, άφού άλλως.τε τό θέλει κι ό ίδιος, μά κ' έχει γράψει στην άρχή τού «Χειμωνιάτικου παραμυθιού» για ν' άντικρούση τήν κατηγορία, πού τούριχαν οι συμπαιριωτές του, ότι ήταν κακός πατριώτης: «Ηουχάστε· αγαπώ τήν πατρίδα όσο κι' εσείς. Έξαιτίας της αγάπης αυτής έζησα τόσα πολλά χρόνια στην έξορία· εξαιτίας της αγάπης αυτής θά ζήσω ίσως έξόριστος όσες μέρες μου μένουσι άκόμη, χωρίς νά ψευτοκλαίω, χωρίς νά κάνω γκριμάτσες μάς τυρα.» 'Ο Αϊνε, λέει ό κ. Λατρέϊγ, όμολόγησε κάπου: «αγαπώ τούς Γάλλους όπως αγαπώ όλους τούς άνθρώπους, όταν είνε καλοί και λογικοί.» Γι' αυτό άς σφραγίσουμε τόν τάφο τού συγγραφέα τού «Χειμωνιάτικου παραμυθιού» κι άς χαραξόσουμε τήν επιγραφή πού τήν έζητούσαν ό ίδιος δυό χρόνια πριν πεθάνη. «Έδώ κείται ένας Γερμανός ποιητής.»

[Από τή μελέτη αυτή τού κ. Λατρέϊγ μεταφράζουμε εδώ τά δυό παρακάτω χαρακτηριστικά κομμάτια]

'Ο θανατασμός τού Αϊνε για τό Γαλλικό κλασικό θέατρο δέν είνε χωρίς επιφύλαξες, πού τούρχονταν από τή φυλή του, από τή σύστασή του, από τις έθνικές του προκαταλήψεις. Τό είπε κάποιος σιγνή μελαγχολικού ξεσπάσματος στό φίλο του Λέβαλντ

«Βλέπεις, είνε άποτέλεσμα της κρυφής κατάρας της έξορίας νά μη μπορούμε νάχουμε τήν καρδιά χαρούμενη μες στην ατμόσφαιρα της ξενιτιάς· οι έθνικές μας ιδέες και τά αισθήματά μας χρειάζεται νά είνε πάντα άπομονωμένα στη μέση ενός λαού, πού αισθάνεται και στοχάζεται έντελώς άλλιώτικα από μάς... Άλλοίμονο! τό ήθικό κλίμα της ξενιτιάς είνε άρρωστικάριο για μάς, περισσότερο κι' από τό φυσικό. Μπορούμε νά συμμορφωθούμε εύκολότερα με τούτο, πού κάνει άνημπορο τό κορμί, μά όχι και μ' εκείνο, πού άρρωσταίνει τήν ψυχή.»

Ἡ ρομαντική φιλολογία βρήκε συμπάθειο σ' αὐτόν; Εἶδε νὰ γεννιούνται μερικά ἀπὸ τ' ἀριστουργήματα ἐκεῖνα, πὺ ἐκάναν τὸ Βίκτορα Οὐγκὼ στὰ 1841 νὰ λέη :

«Ἡ Γαλλία εἶχε κ' ἔχει ἀκόμη τὴν πρώτη φιλολογία τοῦ κόσμου. Καὶ σήμερα, δὲ θὰ κουραστοῦμε νὰ τὸ ξαναλέμε, ἡ φιλολογία μας δὲν εἶνε μονάχα ἡ πρώτη· εἶνε καὶ ἡ μόνη.*»

Ἡ Ἄϊνε δὲν εἶνε καθόλου τῆς γνώμης αὐτῆς.

Ἄν τὸν πιστέψουμε, ὁ Σατομπριὰν δὲν εἶνε παρὰ «ἓνας πένθιμος τρελλὸς, πὺ τὸ πάθος του ἔχει πάντα κατὰ τὸ κομικόν.» Ἡ Κυρία Στάελ ἔνα «genie cotillon» πὺ στὸ βιβλίον τῆς «Γερμανίας» δὲν ἔγραψε παρὰ μιὰ «φλυαρία» χωρὶς ἀξίαν. Ὁ Λαμαρτίνος «ἓνας λαμπερὸς κὶ ἀδεις ρήτορας, ἓνας φαπλατῆς ἀσύστατος, ἓνας ἐπιδεικτικὸς λυρικός πὺ πάντα μᾶς ἐπληξεν ἔμμετρα καὶ μᾶς ἐκορόιδεψε πεζά.» Ὁ Βίκτορας Οὐγκὼ ἐγωϊστής, «πὺ τὸ πνεῦμα του μένει πίσω ἀπὸ τὴν ἀρμονία κ' εἶνε πλουσιώτατο σὲ ἀκαλοιοθησία.» ἓνας συγγραφέας «ὑποκριτῆς καὶ φρενιτικὸς... κούρος καὶ πάγος, ἀκόμη καὶ στὰ πὺ παθητικὰ ξεσπάσματα του.»

Ἀπὸ τοὺς τεχνίτες αὐτοὺς τοῦ ρομαντικοῦ χοροῦ ὁ Ἄϊνε δὲν καλομεταχειρίζεται παρὰ μόνο τὸ Μυσσέ, πὺ θὰ ἦταν «ὁ μεγαλειότερος ποιητῆς μας σὲ στίχους», — ἀφοῦ ἡ Γεωργία Σάντη ἦταν «ὁ μεγαλειότερος ποιητῆς μας στὴν πρόζα» — ἂν δὲν ἦταν ὁ Μπερανζέρος «ὁ ἀσύγκριτος καὶ θεοτικὸς Μπερανζέρος.»

Ἔστερ' ἀπ' αὐτὰ εἶνε ἀνάγκη νὰ θυμίσουμε ἄλλα πιερά λόγια τοῦ Ἄϊνε γιὰ τὸ Μισελὲ «ἓναν ἱστορικό, ὑπνοβάτη» γιὰ τὸ Βιλλεμὰν «ἓνα ρήτορα ἀγρόμιματο πὺ συναστρεφόταν τοὺς Πατέρες τῆς Ἐκκλησίας γιὰ νὰ φαίνεται πολύξερος», γιὰ τὸ Μινιὲ «ἓνα πολαικὸ περσοζέρον, ἓνα μπαλασματῆ ἀρχαίων μουμιῶν», γιὰ τὸ Μπαλλάνς «πὺ τὸν παινεύουν ὅλοι κὶ κανεὶς δὲν τὸνε διαβάζει.»

Καὶ στὰ ὑστερὶς ὁ Ἄϊνε μᾶς ἀρνιέται τὴν αἰσθησι τῆς φαντασίας, μᾶς ἀπαγορεύει τὸ νοιώσιμο τῆς Σαξπηρικῆς φαντασμαγορίας καὶ τῆς ποίησης τῆς φεγγαριάτικης λάμψης, περιπαίζει τὴν ἠθικὴ αὐτῆ ἀνάγκη νὰ μεταφερόμαστε ἴσαμε τὰ παραμῦθια ἀντὶ νὰ τὴ φιλάμε γιὰ τὴν πραγματικὴ ζωὴ. Χαίρεται μὲ τὴν ἀδυναμία μας νὰ φανταστοῦμε φαντάσματα καὶ τρόπους· μ' ἓνα λόγο ἐξευτελίζει μὲ χίλιους τρόπους τὸ γαλλικὸ πνεῦμα γιὰ νὰ ἐξυψώσῃ περισσότερο τὸ Γερμανικόν...

Ἡ Ἄϊνε νομίζει, πὺς ἡ Γερμανία καὶ στὴν ποίηση κρατεῖ τὴν πρώτη θέση.

Ἡ φιλολογία τούτη δὲν ἀρχίζει μὲ τὰ «Νιμπελοῦγκεν», τὸ ποίημα αὐτὸ «τόσης ψηλῆς δυνάμεως, πὺ εἶνε δύσκολο νὰ μπορέσῃ ἓνας Γάλλος νὰ σχηματίσῃ καποῖαν ἰδέα του.»

Ποιὸς ἄλλος λαὸς παρουσιάζει λαογραφία τόσο πλούσια καὶ τόσο πρωτότυπη; Ἡ Ἄϊνε δὲν ἐφειδάλει — ὅταν καθόλου ἐπαίνους γιὰ τὴ συλλογὴ τῶν δημοτικῶν τραγουδιῶν, πὺ ὁ Μπρεντάνο ἐτύπωσε μαζί μὲ τὸ φίλον τοῦ Ἀρνίμ μὲ τὸν τίτλον «τὸ Παιδί μὲ τὸ θαυμάσιο εὐόνινο» καὶ πὺ «κλεῖ τὰ πὺ ντελικάτα λουλουδία τοῦ Γερμανικοῦ πνεύματος.»

Κ' οἱ ἀδελφοὶ Γκριμ εἶνε τὸ ἴδιον ἀξιοὶ τῆς πατρίδας, ἐπειδὴ εὐλαθητικὰ περιμάζεψαν τὶς ἀρχαῖες παραδόσεις. «Ἡ ὑπηρεσία, πὺ προσέφεραν στὴ Γερμανικὴ

γλώσσα καὶ στὶς Γερμανικὲς ἀρχαίτητες, εἶνε, λέει, ἀνεκτίμητες». Πὺς θὰ ζήλευαν οἱ Γάλλοι τὸ θαυμάριον αὐτό! Ἐπειδὴ, προσθέτει, «οἱ ἄνθρωποι αὐτοὶ ἔκαμαν περισσότερο ἀπὸ ὅτι ἔχει κίμει ὅλη ἡ Γαλλικὴ Ἀναδημία σας ἀπὸ τὸν καιρὸ τοῦ Ρισελιέ. Ὁ Ζὰν Γκριμ εἶνε ἀσύγκριτος στὴ εἰδὸς του. Ἡ πολυμάθειά του εἶνε κολλοσιαία σὰν βουνὸ καὶ τὸ πνεῦμά του δροσερὸ σὰν τὴ νερομάννα ἀπὸ ὅπου ἀναβούζει.»

Ἡ Ἄϊνε ἀγάπησε πολὺ αὐτὰ τὰ παλιὰ λαϊκὰ παραμῦθια. Στὰ 1850 τραγουδαίει τὸ θάμπωμα πὺ δοκιμασεν ἡ νεαρὴ φαντασία του, ὅταν ἐμπήκε γιὰ πρώτη φορὰ σ' αὐτὸν τὸ μαγικὸ κόσμον.

«Ὅταν ἐξαθόμουναι στὴν ἀροστοταμίᾳ, τὸ μελίσσι τὸν παρθένον, αἱ ἀρχαῖες αὐτῆς βάρχεις, ἔβγαιναν ἀπὸ τὰ κίματα πηδῶντας, μὲ τὰ μαζοριὰ τ' ἀσημένια πέπλα τοὺς καὶ μὲ τὰ πράσινα κὶ ἀνεμιστὰ μαλιὰ τοὺς. Ὡ ἐποχὴ θαυμάσια καὶ γεμάτη μαγεία! ὅπου ὅλα τὰ βλεπα τριανταφυλλένια, ὅπου τὸν νεοῖδων οἱ χοροὶ, τὸν φαντασμάτων οἱ σιντοὶ καὶ τὸν στοιχιῶν τὰ μάτια τρελλοπαίζανε γύρω στὴν καρδιά μου, στὴν καρδιά μου τὴ μεθυσμένη ἀπ' ἀγάπη καὶ ποίηση!»

Εἶδαμε μὲ πόση λαχτάρα παρακολουθοῦσεν ὁ Ἄϊνε, στοὺς αἰῶνας ἀνάμεσα, τὴν ἀργὴ πρόοδο τῆς Γερμανικῆς σκέψης. Ὅταν ἡ ἔθνικὴ φιλολογία ξεσπλαθώθηκε τέλος καὶ στὸ δέντρο, ὅπου λαμποκοποῦσαν τὰ πράσινα βλαστάρια τῆς φιλοσοφίας, ὁ χυμὸς ἀνέβηκε κ' ἴσαμε τὸ ποιητικὸ κλαδί, ὁ ἐνθουσιασμοὺς τοῦ κριτικοῦ ξεχείλισε. Γράφει :

«Ὅταν μελετῶ αὐτὴ τὴ λεγόμενη λυρικὴ ποίηση τῶν Γάλλων, τότε μονάχα ἀντικροῦν ὅλη τὴ λαμπερὴ ἁμορφὰ τῆς Γερμανικῆς ποίησης.*»

Ἀλήθεια, ποῖα ὀνόματα θὰ βάζουμε ἀντικρον στὰ ὀνόματα τοῦ Σίλλερ καὶ τοῦ Γκαίτε, τῶν γιγάντων αὐτῶν τῆς τέχνης πὺ μὲ δαυτοὺς ἡ Γερμανία ἔλαβε συνείδησι τῆς φιλολογικῆς τῆς ἐνότητος, προτοῦ νὰ πιθυμῆσῃ τὴν πολιτικὴ τῆς ἐνότητος. Ὁ Σίλλερ εἶνε ποιητῆς μεγαλειότερος ἀπὸ τὸν Γκαίτε; Ὁ Ἄϊνε γάνει τὴν ἐρώτησι χωρὶς καὶ ν' ἀποκρίνεται ἀπευθείας· ἀλλὰ ἀφοῦ κίμει τὴν παρατήρησι, ὅτι «τὰ ποιήματα τοῦ Γκαίτε δὲν προκαλοῦν τὴ δράσι ὅπως τὰ ποιήματα τοῦ Σίλλερ», παινεύει τὸ Σίλλερ, ὅτι ἔπλασε πρόσωπα ὡσὰν τὸ μαρκήσιο Πόζα, «πὺ ἀπὸ κάτω ἀπὸ τὸν Ἰσπανικὸ μανδύα φέρνει τὴν εὐγενικώτερη, καρδιά, πὺ ἀγάπησε κ' ὑπόφερε στὴ Γερμανία,» ὅτι «ἐνθουσιαζότανε μὲ τὴν κοινωνικὴ πρόοδο τῆς ἀνθρωπότητος» κὶ ὅτι «ετραγουδῆσε τὰ χρονικὰ τοῦ κόσμου.»

Ὅσο γιὰ τὸν Γκαίτε, εἶνε «ὁ μεγαλειότερος καλλιτέχνης» τῆς Γερμανικῆς φιλολογίας καὶ «καθετὶ πὺ ἔγραψε ἦταν ἀριστοῦργημα θαυμάσιο ξετελιωμένο.» Σ' αὐτὸν ὁ ἄνθρωπος ἦταν ἐξαιρετικὸς ὅσο κὶ ὁ ποιητῆς.

«Τὰ μάτια τοῦ Γκαίτε, ἔλεγε, ἦτανε τόσο θεοτικὰ καὶ στὴν πὺ προχωρημένη ἡλικία του ὅσο καὶ στὰ νιάτα του. Τὰ γόνια μπορέσανε νὰ τοῦ σκεπάσουν τὸ κεφάλι μὲ χιόνι, μὰ ὄχι καὶ νὰ τὸ γείρουν. Τὸ κρατοῦσε πάντα περήφανο καὶ ψηλὰ κὶ ὅταν ἐμιλοῦσε πάντα γινότανε ψηλότερος κὶ ὅταν ἄπλωνε τὸ χέρι, φαινότανε πὺς τὸ δάχτυλό του μποροῦσε νὰ δείξῃ σ' ἀστέρια τ' οὐρανοῦ τὸ δρόμο πὺ ἔπρεπε ν' ἀκολουθήσουν.»

Νὰ ποῖο λιβάνι ἔκαγεν ὁ Ἄϊνε ἐμπρὸς στοῦ Θεοῦ τοῦ Βάμιαρ.

ΚΑΜΙΛΛΟΣ ΛΑΤΡΕΪΓ

* Ὁ Ρήγος συμπεράσμα XVIII

* Στὸ ἔργο του «Γερμανοὶ καὶ Γάλλοι».

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗ, ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ
ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΥΠΟ ΤΗΣ ΕΚΔΟΣΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ «ΤΥΠΟΣ»

Διευθυντής: Δ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Αρχισυντάκτης: ΗΛ. ΒΟΥΤΙΕΡΙΑΝΣ

== Γραφεία, Σοφοκλέους 'Αριστείδου ==

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Έσωτερικού: Έτησία Δρ. 10.— Έξάμηνος Δρ. 6.—

Έξωτερικού: Φρ. 15.— Φρ. 8.—

Έκαστον φύλλον λεπτά 25

Άγγελαι και διαφημίσεις δραχ. 2 ο στίχος.

ΦΑΙΝΟΜΕΝΑ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΑ

ΥΣΤΕΡΑ από τόν άγριο και άκριτο κάπως πόλεμο που κήρυξε τελευταία ο κ. Πάπ κατά της δημοτικής γλώσσας και τών νέων άναγνωστικών, έρχεται, μετανοιωμένος, με τις «Άθηναι» της Τετάρτης να όμολογήσει πίστη στην όρθόδοξη δημοτική γλώσσα και να καυτηριάσει δριμύτατα τη μιχτή. Και να δειτε με πόση τέχνη, μά και με πόση πονηριά, προβαίνει στην άλλαξοπιστία του. Στο φύλλο που αναφέρουμε δημοσιεύεται ένα γράμμα του κ. Ι. Ζερβού, γραμμένο σε μιχτή, και κάτω απ' αυτό ο κ. Πάπ δημοσιεύει την ακόλουθη σημείωση: «Δημοσιεύομεν τήν έπιστολήν του κ. Ι. Ζερβού, άμετάφραστον ζητούντες συγγνώμην από τούς στοιχειοθέτας μας και τόν διορθωτήν μας, οΐτινες έστοιχειοθέτησαν εις άγνωστον εις αυτούς γλώσσαν». Κι' όμως στο ίδιο φύλλο και άκριβώς πλάϊ στη σημείωση του, δημοσιεύει δυο νέα τραγούδια του Μαλακάση, γραμμένα σε καθάρια, όρθόδοξη δημοτική, κι' άντι νάν τούς κατακρίνει τη γλώσσα τους, τó εναντίο, γράφει μιá δυνατή και δικαιολογητή ρεκλάμα για τόν ποιητή τους. Άρα για τόν κ. Πάπ ΑΓΝΩΣΤΗ γλώσσα...είναι ή μιχτή—και σ' αυτό συμφωνούμε πέρα πέρα.

ΘΑ φτηνώνει λοιπόν τó ψωμί τόν έρχόμενο μήνα. Να μιá πράξη άληθινά αντιπολεβικη του Υπουργείου. Με τέτοια μέτρα, και μόνο με τέτοια, θα πολεμηθεί αποτελεσματικά ο άγέννητος άκόμα μπολεβικισμός της χώρας μας, και όχι με άδικη και άγρια καταδίωξη που κάνει ή Κυβέρνηση στους εργάτες και στους σοσιαλιστές. Με τά μέτρα αυτά, τη βεβαιώνουμε, θα τόν φέρει κ' έδω τόν μπολεβικισμό ένωριτερα από όσο φοβάται.

ΣΥΣΤΑΙΝΟΥΜΕ ξεχωριστά μιá άγγελία της κ. Δρακοπούλου που δημοσιεύουμε στη δεύτερη σελίδα του σημερινού μας φύλλου. Η κ. Δρακοπούλου, ή Μυρτιώτισσα του «Νουμά», που με τó σημερινό της ποίημα «Άγάπη» δείχνει πόσο άλματικά ξετυλίγεται τó ποιητικό της ταλέντο, είναι και τεχνίτρα άπαραμίλλη της άπαγγελίας, και για τούτο όσες ρωμιόπουλες διψούνε να μάθουν άπαγγέλια, άς μη χάσουν τή μοναδική αυτή εύκαιρία. Η κ. Δρακοπούλου θα ιδρύσει γλήγορα και τάξη ξεχωριστή γι' άγόρια κ' έτσι σιγά σιγά θα προετοιμάσει ύλικό πολύτιμο για τó νεοελληνικό θέτρο.

Η «ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ άδελφότης τών νέων» τó λαμπρό αυτό Έλκνηοαμερικανικό σοματείο που εργάζεται με άμερικανική πρακτικότητα, ζητάει τη συντροπή όλων εκείνων που χουνε συγγενείς και φίλους που ύπηρετούν άκόμα στο στρατό. Και τη ζητάει τη συντροπή αυτή με τόσο όμορφα και γκαρδιακά λόγια, που είναι αδύνατο όποιος διαβάσει τήν «έκκληση» της να μείνει άσυγκίνητος. «Η Χ. Α. τών Ν.» ζητάει να της στείλουμε βιβλία διασκεδαστικά και περιοδικά, μουσικά όργανα Έλληνικά δηλ. κιθάρες, μαντολίνα κλπ., ξερους καρπούς, φρούτα, παιγνίδια διασκεδαστικά και άθλητικά, και μόνο δε δέχεται «παιγνιόχαρτα και ποιά, γιατί αυτά ταπεινώνουν και έξευτελίζουν τόν άνθρωπο και άκόμα περισσότερο τó στρατιώτη». Τα γραφεία της είναι στην όδη Λυκαβητού άριθ. 9 κ' εκεί πρέπει να στέλνονται τά είδη που μάς ζητάει.

Κ' ΕΝΩ έμεις έδω κυνηγούμε με λύσσα και τήν παραμικρότερη σοσιαλιστική έπαδηλώση, στη Βουλγαρία ο σοπ'λιτισμός—καθώς μάς βεβαιώνει ο Βαλκ. Τεχνηρόμος της Τετάρτης—κάμνει προόδους, δεδομένου ότι ο πόλεμος ούτος, συνέχει τών Βελακικων πολέμων, κατερράκωσε τήν πολιτικήν του ιμπεριαλισμού και τών άστικων κομμάτων». Δεν τη σχολιάζουμε τήν είδηση. Άπλως τήν αναγράφουμε και εξακολουθούμε τó ραχάτι μας.

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΩΤΑΤΟ. Ένας «άληθινός φίλος του Νουμά» καθώς ύπογράφεται, μαζί με κάτι στίχους του, μάς έστειλε κ' ένα πενήντάλεπτο γραμματόσημο. «Για τόν κόπο, μάς γράφει που θα κάμετε να διαβάσετε τούς στίχους μου.» Άς είναι. Καμμιά φορά ο κόπος αυτός κοστίζει άκριβώτερα...

ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΩΤΗ ΠΕΡΙΟΔΟ ΤΟΥ „ΝΟΥΜΑ“

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥ ΑΙΝΕ

I

Με μαύρα πανιά τὸ καϊκάκι μου
στὴν ἀγριεμένη θάλασσα ἀρμενίζει.
Ξέρεις τὴ λύπη ποῦχω στὴν καρδιά
μὰ ὁ τρόπος σου σ' ἀρρώστια μὲ βυθίζει.

Εἶν' ἄπιστη ἡ καρδιά σου σὰν τὸν ἄνεμο
ποῦ πὸτ' ἐδῶ καὶ πὸτ' ἐκεῖ σφυρίζει·
μὲ μαύρα πανιά τὸ καϊκάκι μου
στὴν ἀγριεμένη θάλασσα ἀρμενίζει.

II

Ἐπάνω σ' ἕνα βράχο, στὸ γιὰλὸ κοντά,
καθόμουνα μὲ μάτια δακρυσμένα·
φυσάει ὁ ἀγέρας—ὁ γλάρος πετᾷ,
γοργοκυλοῦν τὰ κύματα ἀφρισμένα.

Ἀγάπησα τόσα κορίτσια χρυσᾶ,
συντρόφους καλοῦς, κ' αὐτὰ πάλι ἐμένα·
Ποῦ βρίσκονται τώρα;—ὁ ἀγέρας φυσᾷ,
γοργοκυλοῦν τὰ κύματα ἀφρισμένα.

III

Σὰν ἀποθάνω, ἀδέρφια μου,
νὰ μὴ μὲ θάψετε σὲ μνήμα,
πάρτε καὶ ρίξτε με βαθειὰ
στῆς θάλασσας τὸ κύμα.

Ἀγάπησα τὴ θάλασσα
γιατὶ συχνὰ στὴν ἀμμουδιά της
τὰ φλογισμένα στήθια μου
μοῦ δρόσιζε ἡ δροσιά της.

(1903)

ΠΑΥΛΟΣ ΓΝΕΥΤΟΣ

ΕΚΕΙ ΚΑΤΩ...

Ἐδῶ πέρα τὰ χιόνια δὲ λυώσανε
κ' οὔτε ἀκόμα κλωνάρι πρασίτισε,
μ' ὄλο πού ἔρχεται κ' ἔρχεται ἀπάντεχος
ὁ ξανθὸς ἀνοιξιάντης.

Ἐκεῖ κάτω πού σοῦ εἶπα νὰ ζήσουμε
μυγδαλιές σὰ νυφούλες ὀλόλευκες
θὲ ν' ἀνθίζουνε τώρα σὲ ὀλόχαρο
μιᾶς ζωῆς πανηγύρι.

Ἐδῶ πέρα τὸ ρυάκι τ' ἀσάλευτα
παγωμένα νερά του σὰ σάβανα
πάντ' ἀπλώνει, τοῦ κάκου προσμένοντας
λάγνα τοῦ ἡλίου τὰ χάρδια.

Ἐκεῖ κάτω τὸ ρυάκι τὸν πόνο του
μουσικά θ' ἀναδεύει, καὶ γέροντας
λυγερὲς καλαμιές μὲ τὸν ἥσκιο τους
στά νερά του θὰ παίζουν.

Ἐδῶ πέρα ἕνας ἥλιος σὰν ἄρρωστος
τὴν ὀμίγλη, τὰ θάμπη, τὰ σύννεφα
δὲν μπορεῖ νὰ διαλύσει κ' ὀλόφλογος
νὰ ὠριολοῦσει τὴν πλάση.

Ἐκεῖ κάτω ἕνας ἥλιος σὰ χεῖμαρος
ἀπὸ φῶς κ' ἀπὸ λαύρα, στὰ κρούσταλλα,
στά γλαυκά τ' οὐρανοῦ καὶ τ' ἀπέραντα
θ' ἀρμενίζει τὰ πλάτια.

Τέτοιαν ὥρα ἐκεῖ κάτω θὰ γέροναμε
σὲ μιὰ χλόη ἀπαλή, καταπράσινη,
ποῦ θὰ ἠσκιώναν τὰ κλώνια τ' ἀδρόχυμα
τῶν βεργόλιγων δέντρων.

Καὶ στὸ πλούσιο περβόλι τῆς νιότης σου
θὰ τραγοῦσα τ' ἀπάρθενα κάλλη σου
μὲ τὴ δίψα πού οἱ μέλισσες γύρω μας
τ' ἀνοιγμένα μπουμπουζία:

Κι' ἀπὸ κάθε σου πόρο πού θᾶνοιγε
—διψασμένο λουλούδι στὸ ἠλιόφωτο—
ἠδονὲς πού ὡς τὰ τώρα δὲ γνώρισες
σὰ δροσιά θὰ περνοῦσαν.

Görlitz, Μάρτης 1917.

ΛΕΩΝ ΚΟΥΚΟΥΛΑΣ

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΟΙ ΙΔΙΟΙ ΚΑΙ ΤΑ ΙΔΙΑ

Φίλε «Νουμᾶ»,

Καταρτίστηκε καὶ ἡ νέα κριτικὴ ἐπιτροπὴ, καθὼς
εἶδα, γιὰ τ' ἀναγνωστικὰ βιβλία. Οἱ ἴδιοι καὶ τὰ
ἴδια. Ἡ Τρικέφαλη Ὑδρα τοῦ Ὑπουργείου τῆς
Παιδείας ἐξακολουθεῖ νὰ μποϊκοτάρει τοὺς ἀληθι-
νοὺς, τοὺς ἀγνοῦς, τοὺς ὀρθόδοξους δημοτικιστὲς.
Τοὺς τρέμει φαίνεται. Τῆς ἀρέσουν καὶ τῆς χρειά-
ζονται περισσότερο γιὰ τὶς δουλειές της οἱ μισοί,
οἱ συγκαταβατικοί, οἱ γλωσσικῶς ἐσμαρροδίτες, νὰ
τοὺς πούμε. Ὁ Ρήγας Γκόλφης, ἔξω τοῦ νυμφώνος,
γιατὶ δὲ θαυμάζει τὴ γλωσσολογικὴ πανουργία τοῦ
κύρ Μανώλη, κ' ὁ Κώστας Παρορίτης, λογοτέχνης
δυνατὸς καὶ καθηγητὴς μάλιστα, κ' ὁ Μελικέρτης
κ' ὁ Δ. Πανάγος κ' ἄλλοι δικοὶ μας δὲ μᾶς χρειάζουν-
ται γιὰτὶ ἴσως δὲν ἄρρισαν ἀκόμα νὰ ρελαμάρουν
στοῦ Ζαχαράτου, καὶ σ' ἄλλα κοσμικὰ κέντρα τὸ Παν-
παιδαγωγικὸ δαιμόνιο τοῦ κύρ Ἀλέκου, κ' ὁ Φιλήν-
τας, ὁ μοναδικὸς Φιλήντας, ῥέβει δημοδιδάσκαλος
στοὺς Ἀμπελοκήπους, γιὰτὶ δὲν ὠρτίστηκε τυφλὴ
ὑποταγὴ ἀκόμα στὸν παντοδύναμο κύρ Μήτσο τοῦ
Ὑπουργείου τῆς Παιδείας.

Ἄ! λησμόνησα! Ὅλοι αὐτοὶ πού ἀναφέρω,
εἶναι πιστοὶ ὀπαδοὶ καὶ μαθητὲς τοῦ Ψυχάρη. Ἄρα
ἀποκλειστέοι. Κ' ἐν τούτοις ἡ Τρικέφαλη Ὑδρα τοῦ
Ὑπουργείου ἔχει τραφεῖ κ' ἔχει ἀνδρωθεῖ μὲ τὰ
ἐπιστημονικὰ ψίχουλα τῆς Ψυχαρικῆς διδασκαλίας
κ' ὤφειλε, ἀπὸ εὐγνωμοσύνη τοῦλάχιστο, νὰ μὴ δείξει
μὰ τέτοια τραγικὴ ἀσέβεια στοὺς ὀπαδοὺς Ἐκείνου
πού πλουσιοπάροχα τὴν τροφοδότησε.

Νὰ μὲ συμπαθῆς πού σὲ ἀπασχολῶ, φίλε «Νουμᾶ»,
μὲ τέτοια μικροζητήματα, μὰ θαρρῶ πὼς ὁ Ρήγας
Γκόλφης ἢ ὁ Παρορίτης ἢ ὁ Φιλήντας θὰ ἠμπο-
ροῦσαν ν' ἀντικαταστήσουν ἐπαξίως, ἀν ὄχι κανέναν
ἄλλον, τοῦλάχιστο τὸν καθηγητὴ κ. Ἀνδρεάδη, πού
τόν μεταχειρίζονται σὰν μαϊντανό σὲ κάθε τέτοιου
εἶδους σαλάτα.

Με φιλία
Ν. ΠΕΛΕΚΑΣ

ΠΕΤΕΡ ΝΑΝΣΕΝ

Ο ΨΕΥΤΑΡΡΩΣΤΟΣ

Ὁ ἀρχίατρος δὲν μπορούσε νὰ καταλάβῃ γοι ἀπὸ τὸν ἄρρωστον αὐτό.

Ὁ ἐπίστρατος ἀρ. 13 τοῦ 3 λόχου εἶχε σταλῆ στὸ νοσοκομεῖο γιὰ μιὰν ἀδυναμία του στὸ ἀριστερὸ πόδι. Δὲν μπορούσε νὰ τὸ πατήσῃ κάτω. Ἦταν σὰ νὰ τοῦχε ἀφαιρεθῆ ἀπὸ τὰ κόκκαλα ἡ δύναμη τῆς ζωῆς, καθὼς ἔλεγε μὲ τὸ ἰδιωματικὸ λεχτικὸ τῆς Κοπεγχάγης. Ὁ ἀρ. 13 ἦτανε στὸν πολιτικὸ του βίο μαραγκὸς καὶ τὸ ἔξωτερικὸ του μαρτυροῦσε πὼς ἦταν ἓνα ἰκανώτατο καληκάρι.

«Νὰ τὸν πάρῃ ὁ διάλογος ἂν δὲν εἶνε ψέμματα!» εἶπε ὁ ἀρχίατρος στὴ συνοδεία του ὅταν γιὰ πρώτη φορὰ ἐξέτασε τὸ πόδι τοῦ ἀρ. 13. «Ὁ μασκαρᾶς αὐτὸς εἶνε ἀπλοῦσιστα ἓνας παλιάνθρωπος. Δὲν ἔχει οὔτε τὸ παραμικρὸ. Μὰ δόξα νᾶχῃ ὁ θεὸς ἐδῶ στὸ στρατιωτικὸ ἔχουμε μέσα τέτοια, πού νὰ ξεμπερδέψουμε στὸ λεπτὸ μ' ἓνα τέτοιον ἀνθρωπάκο. Θὰ τὸν κάνουμε καλά.»

Ὁπωσδήποτε τὸ πόδι τοῦ ἀρ. 13 δὲ φαινόταν καθόλου πὼς εἶνε ἄρρωστο. Ἦταν ἓνα ἀπὸ τὰ πιὸ καλά φαρμαρισμένα πόδια, πού μπορούσε νὰ φαντασθῆ κανεὶς — πραγματικὰ κλασικὸ, ἰκανὸ γιὰ μοντέλο.

Στὸ μεταξὺ ὅμως ὁ ἀρχίατρος εἶδε πὼς δὲν εἶχε δίκιο, πιστεύοντας στὴ γρήγορη ἀποτελεσματικότητα τῶν στρατιωτικῶν θεραπευτικῶν μεθόδων.

Καὶ ὅμως οἱ μέθοδοι αὐτὲς ἐφαρμόζονταν σ' ὅλη τους τὴν ἔχταση καὶ χωρὶς καμμιά φειδώ.

Ἄρχισε μὲ δίαιτα πυρετοῦ καὶ μ' ἐπίθεση ἐκδορίων. Ὑστερα ἤρθε ἡ ἠλεκτρικὴ μηχανὴ στὴ σειρά, στὴν ἀρχὴ ἡ μικρὴ καὶ ὕστερα ἡ μεγάλη. Ἦταν ἐξ ἄλλου μιὰ ἐξάσια θεὰ, ὅταν ἔκαναν ἠλεκτρισμὸς στὸ πόδι τοῦ ἀριθ. 13. Κατὰ τὴν ἐκκένωση τοῦ ἠλεκτρικοῦ ρεύματος παρουσίαζε ἓνα παιχνίδισμα μῶν πλαστικῆς ὁμορφιάς. Ὁ ἀριθ. 13 ὅμως δὲν ἔβρισκε θεραπεία. Στριφογύριζε κατὰ τὸ διάστημα τῶν ἠλεκτροσμῶν, ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ ἔβγαζε μιὰν ἀδελὴ κραυγὴ πόνου. Ἀλλὰ τὸ πόδι του ἦταν καὶ ἔμενε παρᾶλυτο. Πρὶν καὶ ὕστερα ἀπὸ κάθε ἠλεκτρισμὸ, πού τοῦκανε ὁ ἀρχίατρος μὲ τὰ ἴδια του δυνατὰ χέρια, ἔβαζαν τὸν ἀρ. 13 νὰ σταθῆ κοντὰ στὸ κρεβάτι του, γιὰ νὰ δοῦν καμμιά βελτίωση. Μ' αὐτὸς ἔγερνε στὴ στιγμή ἀπὸ τὴν ἀριστερὴ πλευρὰ καὶ δὲν μπορούσε νὰ σύρῃ τὸ πόδι του.

Ὑστερα ἀπὸ τὴν ἠλεκτροθεραπεία ἤρθε ἡ λουτροθεραπεία. Κάθε πρωὶ καὶ κάθε βράδυ ὁ ἀρ. 13 ἔπαιρνε ντους καὶ ἀχτινολουτρα. Ἡ θερμοκρασία τοῦ μᾶνιου κατέβαινε ὅσο μπορούσε πιὸ χαμηλά. Ὁ ἀριθ. 13 ἐδήλωνε πὼς ἔτρεμε σὰν τὸ σκύλο, ἀλλὰ «ἔπρεπε φυσικὰ νὰ τὰ ὑποφέρῃ ὅλα, ἂν ἦτανε νὰ δῆ μ' αὐτὰ μιὰ θεραπεία.» Καὶ ὅμως δὲν ἔβλεπε καμμιά θεραπεία. Ὁ ἀριθ. 13 δὲν ἦταν κανένας ἀπὸ τοὺς σινηθισμένους ἀρρώστους γιὰ τοὺς νοσοκόμους. Ἐπρεπε δυὸ φορὲς τὴν ἡμέρα νὰ τὸν μεταφέρουνε πάνω σ' ἓνα φορεῖο στὸ πλυντήριο καὶ τὸ λουτρό. Κι' ἀκόμα ὅσο διαρκοῦσε τὸ λουτρό ἔπρεπε νὰ καταβάλλουνε φροντίδες γιὰ νὰ τὸν κρατοῦν στὰ πόδια του — ἔγερνε πάντα ἀπὸ τὴν ἀριστερὴ μεριά.

Ἐξὸν ἀπ' αὐτὸ ὅμως, πὼς τὸν ὑποπεύονταν δηλαδὴ γιὰ προσωπιμμένο ἄρρωστο, καὶ πὼς ἔβαζε τοὺς

νοσοκόμους σὲ διπλὸ κόπο, ἔπρεπε νὰ ὁμολογήσῃ κανεὶς, πὼς ὁ ἀριθ. 13 ἦταν ἓνα ὑπόδειγμα ἄρρωστο. Ἦτανε πάντα ἐξαιρετικὰ εὐγενικὸς καὶ φιλοφρονετικὸς στοὺς τρόπους του — σχεδὸν καθὼς πρέπει — καὶ δὲν ἐπρόδιδε οὔτε μὲ κανένα λόγο οὔτε μὲ κανένα μορφασμὸ δυσἀρέσκεια γιὰ τὴν ἰταμότητα, μὲ τὴν ὁποίαν τοῦ φέρνονταν καμμιά φορὰ. Ἀλεαντίας. Ἐφαίνονταν ἐξαιρετικὰ ὑποχρεωμένος γιὰ τὶς φροντίδες πού κατέβαλλε γι' αὐτὸν ὁ ἀρχίατρος. Ἐφαίνονταν — μ' ὅλο πού τοῦδειχναν φανερὰ — ὅλως διόλου ἀσυγκίνητος, πού τὸν θεωροῦσανε γιὰ ψευτάρρωστο καὶ τὸν κακομεταχειρίζονταν γι' αὐτό.

Σιγὰ σιγὰ ἔκανε τὸν ἀρχίατρο νὰ τὸν θαυμάζῃ σχεδόν.

Ἀφοῦ πέρασε ἐπὶ ὀχτῶ ἡμέρες σὲ ἀμετάβλητην ἀνθρώπινη τρώγοντας τροφὴ πυρετικοῦ — σιτορόψωμο, τσάι καὶ γάλα — τοῦτε τέλος ὁ ἀρχίατρος. «Θαυρῶ πὼς πρέπει νὰ προσπαθήσετε νὰ κουνήσετε λίγο τὸ πόδι σας, γιὰ νὰ μπορέσουμε καὶ μεῖς νὰ σᾶς δώσουμε κάτι καλύτερο νὰ φάτε. Γιατί καταλαβαίνετε βέβαια, πὼς δὲν μπορούμε νὰ δώσουμε βαρεῖα τροφὴ σ' ἓναν ἄρρωστο μὲ τόσο ἀδύνατο πόδι. Δὲ θάχετε ἴσως ὄρεξη γιὰ κανένα μπαφτέκι;»

Ὁ ἀριθ. 13 κύτταξε τὸν γιατρὸ μὲ συγκίνηση καὶ μὲ μιὰν ἔκφραση εὐγνωμοσύνης καὶ εἶπε: «Ὅχι, εὐχαριστῶ πολὺ, κύριε δόκτορ, δὲν θέλω τίποτα. Εἶμαι ὑπερευχαριστημένος μὲ τὴ τροφὴ πού μοῦ δίνετε.»

— «Τετραπέρατος μασκαρᾶς!» ἐψιθύρισε ὁ ἀρχίατρος, ὅταν ἔφευγε γιὰ νὰ ἐπισκεφτῆ τὸν παρακάτω θάλαμο. «Αὐτὸς εἶνε, μάρτυς μου ὁ Θεὸς, ὁ πιὸ πεισιτάτης παλιάνθρωπος, πού συνάντησα στὴ ζωὴ μου.»

Κεῖνη τὴ μέρα δόθηκε ἡ ἐντολὴ νὰ ζυγίσουνε τὸν ἀριθ. 13. Καὶ τὴν ἐπομένη βδομάδα — ἀφοῦ ἐπὶ ὀχτῶ ἀκόμα μέρες διατηρήθηκε μὲ τροφὴ πυρετικοῦ — ζυγίστηκε πάλι. Εἶχε γίνει τρία περὸντια βαρύτερος.

Ἀπὸ κεῖνη τὴ μέρα ἡ καρδιά τοῦ ἀρχιάτρου ἦταν γεμάτη συμπάθεια γιὰ τὸν ἀριθ. 13. «Φυσικὰ, εἶνε μιὰ θρωμοδουλειὰ ἀνακατεμένη στὸ παιχνίδι!» ἔλεγε.

— «Εἶνε μολαταῦτα ἔξοχο. Πὼς θὰ κατασταλάξῃ στὴ φυλακὴ δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία. Θάδινά ὅμως μ' εὐχαρίστηση δέκα κορώνες γιὰ νὰ τὸν βγάλουν πάλιν ἀπ' ἐκεῖ μέσα.

«Οἱ ἐπιστημονικὲς μαρτυρικὲς κοῦρες», καθὼς ἔλεγε ὁ ἀρχίατρος, ἐξακολουθοῦσαν στὸ μεταξὺ νὰ ἐφαρμόζονται ταχτικά. Πρὸ πάντων μιὰ φορὰ πού τις εἶχαν ἀρχίσει γιὰ νὰ μὴ μείνουν στὴ μέση. Γιατί ὁ ἀρχίατρος εἶχε ἀποβάλει στὸ βάθος τὴν ἐλπίδα, πὼς ὁ ἀριθ. 13 θὰ ὁμολογοῦσε ποτὲ τὴν ἀλήθεια, ἀφοῦ ἄρχιζε μάλιστα νὰ κάνῃ τὴ σκέψη νὰ τὸν στείλῃ στὸ στρατοδικεῖο.

Αὐτὸ συνέβη μιὰ μέρα πού ὁ ἀρχίατρος εἶχε ἄσχημα κέφια. Ὅταν ἔφτασε στὸν ἀριθ. 13, τοῦδωσε μιὰ δόση ἠλεκτρισμοῦ πάρα πολὺ μεγάλη, πράγμα πού δὲν εἶχε κάνει ποτὲ ἴσαμὲ κείνη τὴ στιγμή. Γύρω ἀπὸ τὸ κρεβάτι, πού κείτονταν τὸ θυμὸ, στέκονταν ὁ βοηθὸς τῶν γιατρῶν, οἱ θαυμοφόροι, οἱ νοσοκόμοι καὶ ἡ ἀδελφὴ δεσποσύνη Σβίγκστρουπ, ἡ πιὸ νέα γυναίκα τοῦ νοσοκομείου, ἡ «καλλονὴ» καθὼς τὴ λέγανε, μιὰ μεγαλόσωμη, μαυρομάτα, καλοθρεμμένη κοπέλλα μέσα στὰ τριάντα μὲ σαράντα χρόνια τῆς.

Ἐάφνου ὁ ἀριθ. 13 ἔβγαλε μιὰ δυνατὴ κραυγὴ καὶ τὴν ἴδια στιγμή πιάσανε σπασμοδικοὶ λυγμοὶ τὴ δεσποσύνη Σβίγκστρουπ, πού πετάχτηκε ἔξω καὶ πῆγε

κλαίγοντας στο κρεβάτι της, στο θάλαμο, που ήταν δίπλα στο θάλαμο των αρρώστων.

Ὁ ἀρχίατρος σταμάτησε λίγο. «Πηγαίνετε καὶ χύσετε του στο κεφάλι μιὰ λεκάνη νερό,» εἶπε στο βοηθό, ἐνῶ ἔρριξε ἐπίτηδες μερικά ἀκόμα δυνατὰ ἤλεκτρινα ρεύματα στὸν ἀριθ. 13.

Ὅταν ὁμως ὕστερ' ἀπὸ λίγο βρέθηκε μὲ τὸ βοηθὸ στὶς σκάλες, τοῦ εἶπε: «Παρατηρήσετε, ποτὲ ἀξιότιμη κύριε συνάδελφε ἂν ἡ δεσποσύνη Σβίγκστρουπ εἶνε κάπως αἰσθηματικὴ;»

«Ὅχι, τοῦλάχιστο κατὰ τρόπο πού νὰ φαίνεται.»

«Καὶ γὼ τὸ ἴδιο.— Πὼς σκέφτεται λοιπὸν ἡ νέα ἐπιστήμη στὴν περίπτωση αὐτῆ;»

«Χμ! Ἡ δεσποσύνη Σβίγκστρουπ βρισκεται σὲ μιὰ μεταβατικὴ περίοδο γιὰ τὶς γυναῖκες, κύριε ἀρχίατροε.. Γι' αὐτὸ φρονῶ, πὼς ὅ,τι συνέβη πιθανὸν νὰ εἶνε συνέπεια...»

«Ἀξιότιμη κύριε συνάδελφε, ἐπιτρέψατέ μου νὰ σᾶς πῶ, πὼς δὲν εἶστε ἀνθρωπογνώστης. Ἡ γυναῖχη μου εἶνε αὐτῆ, πὼς βρισκόμαστε κοντὰ στὴ λύση τοῦ αἰνίγματος.»

«Ποιοῦ αἰνίγματος ;»

«Ὅσον ἀφορᾷ τὸν ἀριθμ. 13. Ἀκούσετε τώρα, κύριε δόκτορ, καὶ κάνετε ἀκριβῶς ὅ,τι θὰ σᾶς πῶ. «Σήμερα τὸ ἀπόγευμα νὰ δηλώσετε κατ' ἐντολήμου, ὅτι ὁ θάλαμος ἀσθενῶν τῆς δεσποσύνης Σβίγκστρουπ πρέπει νὰ διαρρυθμιστῆ γιὰ πάσχοντας ἀπὸ ἀδενώδη οἰδήματα, ἐπειδὴ δὲν ὑπάρχει πιά θέση στὸ νοσοκομεῖο τῶν ἐπιδημιῶν. Γιὰ τὸ λόγο τοῦ κολλητικοῦ κινδύνου τῶν θαλάμων θὰ ἀπαγορευθῆ στους ἐκεῖ νοσοκόμους καὶ στὶς ἀδελφές, νὰ ἔρχονται σ' ἐπαφὴ μὲ τὸν ὁποιοδήποτε ἀπὸ τὸ νοσοκομεῖο ἐδῶ. Μὲ ἄλλα λόγια θὰ ὑποβάλλετε προσωρινὰ καὶ τοὺς δυὸ ὑπὸ κράτηση. Ἐπειτα μοιράσετε τοὺς ἀρρώστους τῆς δεσποσύνης Σβίγκστρουπ ὅπως ἐσεῖς κρίνετε σκόπιμα. Τὸν ἀριθ. 13 ὁμως νὰ στελετε στὴν ἄλλη πτέρυγα κάτω, στὴς κυρίας Ξανθίπτης Μόρτενσεν — Καταλαβαίνετε;»

«Ἔτσι λοιπὸν φρονεῖ ὁ κύριος ἀρχίατρος; Ὁ βοηθὸς χαμογελοῦσε πονηρὰ.

«Ναί. Κάνετε μόνο καθὼς σᾶς λέγω.»

Ὁ ἀριθμὸς 13 εἶχε μείνει τρεῖς μέρες στὴς κυρίας Μόρτενσεν καὶ τοῦ ἔκαναν καὶ κεῖ τὴν ἴδια δίαιτα πού τοῦ ἔκαναν ἕως τότε, τροφὴ πυρετικοῦ, μπάνια καὶ ἤλεκτροισμούς.

Ὅταν τὴν τρίτη μέρα ὁ ἀρχίατρος στέκονταν πλάι στὸ κρεβάτι του καὶ τοῦ ζητοῦσε πληροφορίες γιὰ τὴν ὑγεία του, τοῦ ἀπάντησε. «Πραγματικὰ, κύριε ἀρχίατροε, τώρα πιστεύω πὼς ἀρχίζω νὰ πηγαίνω καλύτερα. Αἰσθάνομαι, σὰ νὰ πῆρε λίγη δύναμη τὸ ἄρρωστό μου πόδι.»

«Δόξα νᾶχη ὁ Θεός!» εἶπε ὁ ἀρχίατρος. «Σκεφτόμουν πάντα, πὼς ἡ ἤλεκτροθεραπεία θὰ σᾶς ἔκανε καλὸ. Νὰ δῆτε, σὰν κάνετε ἀκόμα δέκα μέρες περίπου ἔξαιρετικὰ δυνατοὺς ἤλεκτροισμούς, πὼς θὰ σᾶς ἔχουμε πίσω γερό, σὰν ἄξιο στρατιώτη.»

Ἔστερα ἔδωκε τὴν ἐντολὴ νὰ τοῦ φέρουν ὅ,τι ἐχρηάζονται γιὰ τὴ μέρα.

Ἡ ἐλπίδα τοῦ ἀρχίατρον ἐπληρώθηκε κατὰ θαυμασιό τρόπο. Ἡ ὀδομάδα δὲν εἶχε ἀκόμα τελειώσει καὶ τὸ πόδι τοῦ ἀριθμ. 13 εἶχε βρῆ πληρῆστατα τὴν ὑγεία του.

Τὴ μέρα, πού ἦταν νὰ δοθῆ ἀπ' τὸ νοσοκομεῖο, τὸν

ἐκάλεσαν ὕστερα ἀπὸ τὴν ἰατρικὴ ἐπίσκεψη στὸ θάλαμο ἐπισκέψεων πού ἦταν ὁ ἀρχίατρος.

Μὲ τὸ στρατιωτικὸ πιλίκιο στὴν κεφαλὴ ὁ ἀρχίατρος τὸν πλησίασε.

«Θὰ μπορούσα νὰ σᾶς κλείσω στὴ στρούγγα, κύριε 13. Τὸ ξέρετε αὐτό;»

«Μάλιστα, κύριε δόκτορ.»

«Ἴσως νὰ τὸ κάνω μάλιστα. Γιατὶ κατὰ βάθος αὐτὸ εἶνε τὸ καθήκόν μου. Κατὰ διαβόλου, ἀνθρώπε καὶ σὺ, γιατί δὲ λέγατε μιὰ λέξη; Δὲν ἔχετε νὰ πεῖτε τίποτα γιὰ νὰ δικαιολογηθεῖτε;»

«Ἐύρυσκα, πὼς ἦταν ἡ ὁμορφώτερη ἀδελφή, πού εἶχα συναντήσει στὴ ζωὴ μου!»

«Ἀπὸ πού τὴν ξέρατε;

«Τὴν εἶδα μιὰ μέρα, πού ἦρθα νὰ ἐπισκεπτῶ ἕνα ἄρρωστο συνάδελφό μου.»

«Καὶ ὕστερα;»

«Ναί, ὕστερα συμφωνήσαμε, πὼς θὰ ἐδῆλωνα ἀσθένεια.»

«Δὲ θὰ γλυτώσετε τὴ φυλακὴ.»

«Ὅχι, αὐτὸ τὸ ξέρω, κύριε ἀρχίατροε. Τὸ ζήτημα ὁμως τώρα εἶνε αὐτό, πὼς ...»

«Τί;»

«Πὼς πρέπει νᾶχη ἕνα παιδί. Τοῦλάχιστον αὐτὸ μοῦγραφε σήμερα τὸ πρωτῶ.»

«Ἔτσι, καὶ ὕστερα;»

«Ναί, ὕστερα θὰ ἤθελα νὰ τὴν παντρευθῶ, μολὶς θὰ ξεμπερδεύα μὲ τὸ στρατιωτικὸ. Γιατὶ εἶνε ἡ ὁμορφώτερη ἀδελφή, πού ἔτυχε νὰ συναντήσω στὴ ζωὴ μου καὶ ὕστερα γιατί μαγεύει καὶ θαυμάσια!»

Ὁ ἀρχίατρος ἔβλεπε τὸ κεφάλι του κάτω ἀπὸ τὸ πιλίκιο του. Σάφνου τὸ πέταξε σὲ μιὰ γωνιά καὶ εἶπε:

«Νὰ ὅσο γιὰ μένα! Δὲ θέλω νὰ σᾶς ἀναφέρω, ὁμως ὁ ἀντρας πρέπει νᾶχη ἕνα λόγο! Θὰ παντρευθῆτε τὸ κορίτσι καὶ γὼ θὰ γίνω κουμπάρος στὸ παιδί.— αὐτὸ εἶνε τὸ ὀλιγώτερο πού εἰμπορῶ νὰ ἀπαιτήσω.— καὶ ἂν εἶνε κορίτσι θγάλετε τὸ ἤλεκτρινα. Μπορεῖτε καὶ ἄλλας νὰ συντομεύετε τὸνομά του καὶ νὰ τὸ κάνετε Τρίνα. Συμφωνοί, πὼς;»

«Μάλιστα, κύριε ἀρχίατροε!»

Μετάφραση: ΜΕΝΑΝΤΡΟΥ ΜΑΓΝΗ

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΑ

Σὲ ἀδικημένο

Καὶ σὸν ἐκάρηστο ἀραμπὶ τῆς Μούσας ξαναζεύτηκες,
μ' ἀφροῖς καὶ λίσσας Κύματα τὸ ἀριστεῖο κνήγησες.
Τὰ πάντα ἐκμεταλλεύτηκες,
καὶ ὅλα κατὰ Στρατήγησος.

Τυμφορηστιαγμός

Εἶναι βουνὰ πολλῶν λογίων μέσα σ'αὐτὴ τὴν πλάση.
Εἶναι βουνὰ μὲ λιόλουστες πλαγιὰς μαγευτικὰς.
Εἶναι βουνὰ μὲ ρεματιὰς καὶ εἶναι βουνὰ μὲ δάση.
Κε' ὁ Τυμφορηστὸς εἶναι βουνὸ πού γράφει κοιτικὰς.

Σὲ νέο ποιητῆ

Τὰ μέτρα σου δια ἀμέτρητα, μήτε ρυθμὸς σωστός.
Θὰ σὲ πανέση, γράφοντας γιὰ σένα, ὁ Τυμφορηστὸς.

ΠΙΚΡΑΓΚΑΘΗΣ

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

Ο ΟΣΜΑΝ

Γιὰ νὰ παρηγορηθῶν μερικοὶ ἀπαρηγόρητοι, ἀποδείχτηκε λοιπὸν, ὅτι ὁ καλὸς μας ὁ Πιέρ Λοτι, ἀγαπᾷ τὴν Ἑλλάδα, ὅσο καὶ τὴν Γαλλία. Ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια, ποῦ βρέθηκε στὴν Ἀθήνα, ὄχι βέβαια ἐρωτόπαθος προσκυνητῆς, ἀλλὰ μονάχα κυβερνήτης τοῦ «Βωτοῦρ», μᾶς εἶχε πληροφορήσει, ὅπως φανερώθηκε ἀπὸ κάποια τελευταία ἀκρυτομυθία, ὅτι ἡ Γαλλία «εἶνε ἓνα ἔθνος ἐξωφλημένο.» Ὑστερ' ἀπ' αὐτὸ, θὰ ἦτανε παραπολὺ, νομίζω, νὰ γυρεύουμε νὰ τὸν κάνομε φιλέλληνα μὲ τὸ στασιό. Ἡ Γαλλία ἐπὶ τέλους θὰ εἶχε κάποιο μεγαλύτερο δικαίωμα ἀπὸ μᾶς νὰ τὸν κἀνῃ γαλλόφιλο. Ὡστόσο δὲν τὰ κατάφερε. Ὁ Λοτι ἀπόμεινε ἓνας Γάλλος μὲ φέσι.

Ἄς μιλήσουμε ὁμως τώρα λιγάκι καὶ γιὰ τὸν Ὀσμάν. Ὁ καλὸς Ὀσμάν, ἓνας ἀντρούκλας καλοθερμμένος καὶ καλοδεμένος, ἦτανε ὁ ἰδιαίτερος ὑπηρετῆς τοῦ Λοτι, μέσα στὸ καράβι του. Καὶ εἶχα τὴν εὐτυχία νὰ τὸν γνωρίσω μαζὴ μὲ τὸν Ἀκαδημαϊκὸ ἀφέντη του. Ἐνα ἀπόγευμα ἀνεβαίναμε οἱ τρεῖς μαζὴ, στὴν Ἀθήνα, μὲ τὸν Ἡλεκτρικὸ. Ἐγὼ εἶχα τὴν τιμὴ νὰ ξεναγῶ τὸν κ. Λοτι, ποῦ πῆγαινε νὰ παρευρεθῇ σὲ μιὰ παράσταση τῆς Δῶγκαν. Ὁ Ὀσμάν ἦτανε μαζὴ μας στὸ θαγόνι. Καθισμένος ἀντίκρου στὸν ἀφέντη του, ἔτριβε τίς χοντρές του χερσούκλες, μὲ τὸ ἓνα πόδι ἀπάνω στὸ ἄλλο καὶ φουμάριζε ἓνα θαυμάσιο πούρο τῆς Ἀβάνας, ποῦ τοῦ εἶχε προσφέρει ἡ Ἀκαδημαϊκὴ τσιγαροθήκη.

— Εἶνε ὁ λαμπρὸς μου ὁ Ὀσμάν! μοῦ εἶπε ὁ ποιητῆς τῆς «Ἀζυγιαντέ».

— Χαίρομαι πολὺ.

Καὶ τοῦ ἔσφιξα τὴ χερσούκλα του, γεμάτη ρόζους. Κουβεντιάσαμε. Ὁ Ὀσμάν ἀκολουθοῦσε τὴν κοινὴν μετὰ κάποια ἡλίθια χαμόγελα, ἀπὸ καιρὸ σὲ καιρὸ. Περίεργο! εἶπα ἀπὸ μέσα μου. Ἐνας Τουρκαλῆς καὶ καταλαβαίνει τὰ Γαλλικὰ φαρσί. Γαίτι ὁ Ὀσμάν ἔδειχνε πὼς ἔβλαινε στὸ νόημα τῆς κουβέντας. Καμμιὰ φορὰ φτάσαμε στὴν Ὀμόνοια, πήραμε ἓνα ἀμάξι, καθίσαμε μέσα ὁ Λοτι, ὁ Ὀσμάν κ' ἐγὼ καὶ τραβήξαμε στὴ «Μεγάλῃ Βρετανία», ὅπου ἦτανε νὰ μείνῃ ὁ ξένος μου, ὡς τὴν ὥρα τοῦ θεάτρου. Ἐκεῖ τοὺς ἄφισα κ' ἐπῆγα νὰ φροντίσω γιὰ μιὰ θέσι τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ στὸ θεωρεῖο τοῦ διευθυντῆ, ποῦ ἦτανε τότε ὁ φίλος Στεφάνου. Μὲ χίλια βάσανα, ἀφοῦ ἐχρειάστηκε νὰ δοθῇ κ' ἡ Βασιλικὴ ἄδεια, γιὰ τὴ φιλοξενία τοῦ Λοτι στὸ ἐπίσημο θεωρεῖο, τὸ ζήτημα κανονίστηκε.

Στὶς ἐννέα τὸ βράδυ πῆγα νὰ τὸν πάρω ἀπ' τὸ ξενοδοχεῖο. Ὁ Ὀσμάν μαζὴ μας πάλι. Ὅταν φτάσαμε στὴν πόρτα τοῦ θεάτρου, ὁ Λοτι μοῦ εἶπε εὐγενικώτατα.

— Φροντίσατε μιὰ καλὴ θέσι γιὰ τὸν Ὀσμάν;

— Δὲν τὸ συλλογίστηκα, τοῦ εἶπα.

Στραβομουρμύρισε.

— Ὁ Ὀσμάν πρέπει νὰ ἰδῇ τὴν παράσταση, μοῦ ἔβαναιπε.

Τοῦ ἐξήγησα, πὼς τὸ θέατρο ἦτανε γεμάτο καὶ

πὼς τέτοια ὥρα δύσκολο θὰ ἦτανε νὰ βρεθῇ ἄχι θέσι, ἀλλὰ οὔτε τόπος νὰ σταθῇ ὁ Ὀσμάν.

— Τότε θ' ἀναγκασθῶ νὰ φύγω κ' ἐγὼ, μουρμούρισε μὲ τρόπον ἀποφασιστικόν.

Διάβολε! Ἐτρέξα στὸ Στεφάνου, ἐξήγησα τὴν ἀνίγκη, τὸν ἔπεισα κ' ὁ Ὀσμάν οἰκονομήθηκε κάπου. Ἡ καρδιά τοῦ Λοτι εἶχε μῆν' πιά στὴ θέσι της.

Τὰ βάσανά μου ὁμως δὲν εἶχαν τελειώσῃ ἀκόμα. Ὅταν βγήκαμε ἀπ' τὸ θέατρο φιλόβραχε.

— Περάσατε στὸ ἀμάξι, τοῦ εἶπα.

Ἀνησιχούσε.

— Μὰ ὁ Ὀσμάν; Ποῦ εἶνε ὁ Ὀσμάν;

— Δὲν θὰ χαθῇ. Ἄς μποῦμε στὸ ἀμάξι καὶ τὸν περιμένουμε.

Δὲν ἐδέχτηκε.

— Μπορεῖ νὰ χαθῇ τὸ καυμένο τὸ παιδί. Νὰ τὸν περιμένουμε, παρακαλῶ.

Τὸν περιμέναμε κάτω ἀπ' τὴ βροχῇ, στὸ πεζοδρόμιο, ὡς ποῦ ἔδωκε ὁ Θεὸς καὶ φάνηκε. Ἐδόξασα τὸ Θεὸ καὶ μῆκαμε στὸ ἀμάξι ὁ Ὀσμάν, ὁ Λοτι κ' ἐγὼ.

— Ὁ ἀγαθὸς αὐτὸς Τοῦρκος, τοῦ εἶπα καθὼς προχωρούσαμε πρὸς τὸ Σύνταγμα, καταλαβαίνει φαίνεται τὰ Γαλλικὰ. Πόσον καιρὸ τὸν ἔχετε στὴν ὑπηρεσία σας;

Χαμογέλασε.

— Ὁ Ὀσμάν δὲν εἶνε Τοῦρκος.

— Ἀλλὰ τί εἶνε;

— Γάλλος ἀπ' τὴ Βρετανία. Γνήσιος Γάλλος.

— Καὶ λέγεται Ὀσμάν; Περίεργο!

Χαμογέλασε πάλι.

— Τὸν βάφτισα ἐγὼ.

Νομίζω πὼς μπορῶ νὰ σταματήσω ὡς ἐδῶ.

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Γαλλικὴ. — Μὲ τὸ θάνατο τοῦ Παύλου Μαργκερίτ ξανθιμνήθηκαν ἓνα χαρακτηριστικὰ ἐπεισόδια τῆς φιλολογικῆς ζωῆς του. Τὶς 18 τοῦ Αὐγούστου 1887 ἔπαυσε μίξι μὲ τοὺς Μπουνεταίν, Ντεκάβ, Ριζὸς καὶ τοὺς ἀδελφοὺς Ροντὶ τὸ περίφημο μανιφέστο ἐναντίου τῆς «Ῥῆς» τοῦ Ζολᾶ, ποῦ ἐσήμανε τὴ διακοπὴ κάθε σχέσης μὲ τὸν τελευταῖο τοῦτο. Τὸ μανιφέστο δημοσιεύτηκε στὸ «Φυγακρό». Ὅταν ὁμως ὁ Ζολᾶ ἐδημοσίευσεν τὸ μυθιστόρημά του «Ἡ Καταστροφή», ὁ Π. Μαργκερίτ τοῦ ἔστειλε τὶς 9 τοῦ Μάρτι 1892 ἓνα γράμμα, ὅπου τοῦ ἔλεγε: «Μὲ συγκίνηση εἶδα νὰ παίζων κάποιο ρόλο στὴν «Καταστροφή» ἡ μεραρχία Μαργκερίτ καὶ τὸ ὄνομα τοῦ πατέρα μου. Μαντεύω ὅτι θὰ γράψετε μὲ συμπάθεια γιὰ τοὺς χαμένους ἀγῶνες τοῦ ὄραίου αὐτοῦ ἱππικοῦ καὶ γιὰ τὸ θάνατο τοῦ ἀρχηγοῦ του, ποῦ θυσιάστηκε μὲ τόσους ἄλλους στὸ Σεντάν. Ἀφίστε με ν' ἀρπάξω τὴν εὐκαιρίαν αὐτὴ—δὲ θὰ μπορέσω νὰ βρῶ καλλίτερον—γιὰ ν' ἀπαλλαγῶ κοντά σας, μ' ἄλλῃ τὴν εὐκρίνεια, ἀπὸ μιὰ λύπη, ποῦ μὲ βαραίνει ἀπὸ πολλὸν καιρὸ. Ὅταν ἐδῶ καὶ λίγα χρόνια ἔπαυσα τὸ μανιφέστο ἐκεῖνο ἐναντίου σας, ἔκαμα μιὰ κακὴ πράξη, ποῦ μόνο ἡ νιότη μου ἢ ὑπερβολικὴ μ' ἐμπόδισε τότε νὰ νοιώσω τὴ σημασίαν της; μὰ ποῦ μὲ κάνει νὰ ντρέπομαι ἀπὸ τὸν καιρὸ ποῦ ἐκατάλαβα καλλίτερα τὸ σεβασμὸ ποῦ πρέπει νάχει ὁ ἄνθρωπος σ' ἄνθρωπο καὶ ποῦ πῶς πολὺ χρωστοῦσα ἐγὼ, ποῦ πρωτοπαρουσιαζόμενα στὰ γράμματα καὶ ἤμουν ὁ γιὸς ἐνὸς στρατιώτη, σὲ μιὰ ζωὴ καταπληκτικῶν ἐργασιῶν, περιήρανον πολεμιστῆ καὶ παραδειγματικῆ σάν τὴ δική σας. Εἶναι πολὺς καιρὸς, ἀγαπητὴ κύριε Ζολᾶ, ποῦ ἤθελα νὰ σᾶς τὸ γράψω τοῦτο. Θὰ

θελήστε να δεχθίτε τη μετάνοιά μου τούτη, που σ'ας την εκφράζω τόσο ειλικρινά και τόσο ολοκληρωτικά; Παύλος Μαγκκερίτ. Το γράμμα αυτό έσυνκίνησε πολύ το Ζολά. «Πιστώστε, αποκρίθηκε, ότι δεν το περιμένα για να γνωρίζω και να είμαι χαλός για καθένα...»

— Για το τελευταίο μυθιστόρημα του κ. Πέτρου Μπενουά «Καίνυγκμαρκ», που λίγο έλειψε να πάρει και το βραβείο Γκογκούρ, έγραψαν και γράφονται οι πιο διαφορετικές κριτικές. Άλλοι από τους κριτικούς, κι' ανάμεσα σε τούτους κι' ο Πώλ Σουντέ, ο κριτικός του «Χρόνου», παραβάνουνε το Μπενουά με τον Πονσόν ντε Ντεράιγ, το συγγραφέα του περίφημου «Ροκαμβόλ», με το Σεριπουλιέ και με την Άννα Ράντκλιφ, κι' άλλοι τότε συγκρίνουνε με το Μπαρρές και το Στάνταλ, πράγμα που είναι κάπως επικίνδυνο. Η κυρία Ρασίλντ, που κρίνει τα μυθιστορήματα στο «Mercury de France», λέγει ότι τήνε διασκέδασε το μυθιστόρημα αυτό, όταν το διάβαζε.

— Στο θέατρο «Τέχνη κι' Ελευθερία», θέατρο μιάς εταιρείας για να υπερασπίσει και να εξασφαλίσει τα νεώτερα έργα, παίχτηκε τον περασμένο μήνα το έργο του κ. Γεωργ. Πολίτ «Τα Βωδινό Δέρματα» που το είχε γράψει στα 1899. Το δραματικό αυτό έργο είναι από το είδος εκείνο, που το λένε «μυστήρια». Η υπόθεση του είναι βγαλμένη από κάποιον θρύλο του XIII αιώνα. Χωρίζεται σε δώδεκα εικόνες, με πρόλογο. Ήσταιχτηκε με συνοδεία μουσικής γραμμένης από τον κ. Δ. Πάκ. Το «μυστήριο» αυτό δε φαίνεται ν' άρεσε και πολύ στους θεατές, αν και η κριτική το έπαινε για έργο φιλολογικής προ πάντων αξίας.

Αμερικανική. — Σε μιά τελευταία μελέτη του για την Αμερικανική Φιλολογία ο Βικέντιος Ο' Σούλλιβαν γράφει, ότι ο πιο σημαντικός μυθιστοριογράφος, που υπάρχει σήμερα στις Ένωμένες Πολιτείες, είναι σίγουρα ο Ντρεϊζερ με τα έργα του «ή Αδελφή Κάρολ» και «ή Τζέννι Τζέραρντ». Χωρίς καμιά προσπάθεια να βρούμε συγκριτικές σκηνές μ'ας δείχνει την αληθινή Αμερική, όπως τη συναπαντούμε στους δρόμους, στα μαγαζιά, στις οικογενειακές πανσιόν, στα καφέδια, την Αμερική όπου ο άγαπας εναντίο της φτώχειας είναι μεγάλος όσο και στην Ευρώπη και συχνά γίνεται με τις πιο σκληρές συνθήκες. Ο Ντρεϊζερ δεν είναι καθόλου μεγάλος καλλιτέχνης την ύπεροχη του τη χρωσταίει στο μεγαλύτερο μέρος της στο θέμα του. Γράφει τόσο κακά και τόσο λίγο έχει την αίσθηση της έπιλογής, που το τελευταίο έργο του «Το Πνεύμα» είναι δύσκολο να διαβαστεί. Η γλώσσά του είναι η γλώσσα των πιο κακογραμμένων έφημερίδων, οι ιδέες του είναι συχνά συνηθισμένες και τα αισθηματά του κοινά. Μά «ή Αδελφή Κάρολ» και «ή Τζέννι Τζέραρντ» μένουν προς όφελός του. Αν θέλει κανείς να μεταφράσει κανένα από τα καλλίτερα νεώτερα Αμερικανικά μυθιστορήματα, ας διαλέξει το έν' από αυτά τα δύο. Έξω από το Ντρεϊζερ κ' ίσως και την κυρία Βάρτον είναι αδύνατο να ονομάσουμε ένα Αμερικανικό μυθιστοριογράφο καθαυτό νεώτερο, που να έχη γράψει βιβλίο, που ν'αξίζει τον κόπο να διαβαστή.

— Υπάρχουν Αμερικανοί που υποστηρίζουν ότι τα καλλίτερα διηγήματα έγραφε η στήνη Αμερική. Τ' Αμερικανικά διηγήματα έχουνε γενικά για σκοπό τους το ν' αρέσουν στο πολύ κοινό, που διαβάζει περιοδικά. Ένα διήγημα ύποπτο ότι θ' αρέση σε πέντε χιλιάδες αναγνώστες δεν έχει την τύχη να δημοσιευτή. Πρέπει ν' αρέση σ' εκατό χιλιάδες αναγνώστες. Ένας από τους καλλίτερους Αμερικάνους δημοσιογράφους είναι ο Άμβρόσιος Βιερς, πολύ λίγο γνωστός στην Αμερική και πού, καθώς ο Πόε, δε μπόρεσε ποτέ μετά γραφόμενά του να κερδίση τ' ανάλογα για τη συντήρησή του. Ο Βιερς είναι πικρός και σατυρικός, μα οι ιδιότητές αυτές δεν αρέσουνε στο Αμερικάνικο κοινό. Όλο το έργο του έχει γραφεί πριν από σαράντα ή πενήντα χρόνια.

— Δεν υπάρχει ίσως τίποτε πιο Αμερικάνικο—τυπικά— από το έργο των νεωτέρων Αμερικάνων ποιητών, που λημονούν πολύ εύκολα την όμορφιά.

Μά στις σελίδες τους βέβαια υπάρχει το «νέον πνεύμα». Ξέρουν πολύ καλά να χρησιμοποιούν κάθε τελευταία έπισημονική ανακάλυψη, ίσως παραπολύ, έπειδή καμιά φορά ή ποίηση χάνεται κάτω από το βάρος και το θόρυβο. Μ' όση καλή θέληση κι' αν έχετε δε μπορείτε ποτέ να βρήτε όμορφιά σ' ένα άρθρο έφημερίδας και πολλά από τα νεώτερα Αμερικάνικα ποιήματα δεν είναι παρά «διάφορα» έφημερίδας γραμμένα σε ρίμα ή και χωρίς ρίμα. Τελευταία μεγάλη έπίδραση στους Αμερικάνους ποιητές έχεν ο Ουίτμαν, μα τώρα υπάρχουν σημάδια αντίδρασης.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

Ρωσοφιλο. Ο «Μπιρούκος» του Ίβαν Τουργένιεφ πρωτοτυπώθηκε στο «Νούμα» στα 1905. — **Κ. Ρηγ.** θα δημοσιευτούν άργότερα, με μικρά διορθώματα — κ. Ν. Χρηστ. Καλούτσκο. Θα δημοσιευτεί. Κείνο που μ'ας άρεσε, και σ' εύνομονομε, είναι πώς μ'ας λυπήθηκες και δε μ'ας έστειλες σίχους. Πάμε να πνιγούμε πιά άπ' το στιχοκατακλινομό που ζατολδεί καταπάνω μ'αυς κάθε βδομάδα το ταχυδρομείο. — κ. Σπ. Χρ. Μπρ. θα στείλουμε τα βιβλία. Ο,τι μ'ας έστειλες, καλούτσικο. Ξακολουθα να γράφεις. Το «έργο» τί σημαίνει; — κ. Σπ. Καμ. Κέρκυρα. Γιατί δε δοκιμάζεις να γράφεις και πεζά; Οι σίχιοι έχουν κάπως μεγαλύτερο μελέα. — κ. Ν. Σ. Μούλκ. Σού στείλουμε το 1 και 2 φύλλο. Οι σίχιοι καλά αρχίζουν μα όσο προχωρεί το τραγούδι τα ζαβάνουν Ξαναδούλεψέτο. — κ. Στ. Δ. Σπηλ. Μετάφρασατά καλλίτερα και βλέπουμε, Εισηγήρια δημοσιογραφικά δεν έχουνε ή συντρομή είναι 10 δρ. το χρόνο. — κ. Στ. Αγγ θα δημοσιευτεί άργότερα. — κ. Γ. Αντ. Αίγιο. Νά, αυτό είναι καλούτσικο και το τυπώνουμε εδώ.

Είμαι νίος Προμηθείας
και σε Κάνκασο το Χρόνο —
μ' έδωκε καινούργιος δίας
μ' άλλωσο βαρεία—τόν πόνο.

Μά άγέρωχος τα πάντα
τ' άρηφώ και ύπομένο
κι' άλλον Ήρακλή—το Χάρο
να με σώση περιμένο

κ. Γ. Τσουκ. Άγγίνο. Είναι τόσο κολοκυνθένιος ο πόλεμος που κάμουν σήμερα κατά της Δημοτικής, ώστε δεν αξίζει την παραμικρότερη άπάντηση. Δεν παίρνεις παράδειγμα από το «Νουμά»; Έκείνος πούγραφε τους «Λουθήρους της γλώσσας» ο κ. Χ. δεν έχει πάρει χαμπάρι από το ζήτημα. — κ. Αρ. Στ. Μεσσήνη. Καλά τα λές, μα προτιμώτερο ν' αν άλλες πεζά. Οι σίχιοι σου θέλουν πολύ δουλέμα. — κ. Θ. Μηλ. Μέτωπο θα δημοσιευτή. — κ. Γ. Μηλιδ. Κρίβα Μακεδονίας. Σ' εύχαριστούμε για το φιλικό σου γράμμα. Η συντρομή είναι 10 δρ. το χρόνο. Η «Κρυβιώτσα» μ'ας άρεσε. — κ. Κ. Η. Να ξακολουθήσεις να γράφεις. — κ. Η. Μαρ. Κέρκυρα, Σ' εύχαριστούμε για το γράμμα σου Τέτοιοι φίλοι. γεμάτοι φωνιά, μ'ας χρειάζονται για να τραβήξει ο άγώνας μ'αυς μπροστά. — κ. Ν. Καρ. Τ' «Όνειρο μ'αυς άρεσε περισσότερο και το δημοσιεύουμε εδώ. Το «Νά, ή ζωή» θέλει περισσότερο δουλέμα.

Έκοιταξες το όνειρο για να γενεί αλήθεια.

— Άχ, τι άπ' τα όνειρατα ο κόσμος δεν προσμένει! —
κ' έκοιμίζες κορηφ χαρά σ' άφρόπλαστά σου στήθηα,
μα κ'αυι πούναυ όνειρο, κι' όνειρο θε να μένει!

— κ. Η. Φλογ. Θα δημοσιευτούν ένα δυο άργότερα. — κ. Φοίβ. Χαρ. Καλλογραμμένο. μα το θέμα κοινό. Δοκίμασε σ' άλλα. κ. Άλ Φοίφ. Ο,τι λέμε στο κ. Φοίβο, λέμε και σε σένα. Μοιάζετε πολύ και στο γράψιμο και στα θέματα.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

ΚΑΡΟΛΟΥ ΝΑΙΝ «Η Πάλη των Τάξεων». Έδοσις του Σοσιαλιστικού Έργατικού Κόμματος της Ελλάδος, (Έκδοτικόν Τμήμα της Νεολαίας). Λεπτά 30.
ΙΟΥΛΙΟΥ ΓΚΕΝΤ «Ο Κολεκτιβισμός», Λεπτά 30.

Πωλούνται εις την Σοσιαλιστικήν Έργατικήν Οργάνωσιν, οδός Ευριπίδου, αριθ. 14.

Ο «Νουμάς» αναγγέλλει και κρίνει κάθε νέο βιβ'ίο, που δυο αντίτυπα του θα σταλούν στα γραφεία του. Άμα σταλή ένυ αντίτυπο θα το αναγγέλλη μόνο.

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

διὰ τούς κ. κ. οδοντοιατρούς

Είς το κατάστημα LABARBERA, I. ΚΑΝΑΡΗ και Σία, Σταδίου 3, παρελήφθησαν τα άναμενόμενα οδοντοιατρικά είδη του έν Λονδίνο Οίκου C. ASH SONS et Cie.

**ΤΟ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΤΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΗΜΟΣΙΟΤΗΤΟΣ**

ἀνακοινεί ὅτι τὸ μέχρι τῆς 15 Ἰανουαρίου 1915 δια-
τεθὲν ποσὸν ἐντόκων Γραμματίων, εἰς τὰς κάτωθι
πόλεις, ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἀθῆναι	Δραχ.	81,188,500
Θεσσαλονίκη	»	1,146,000
Πάτρι	»	1,906,000
Βόλος	»	1,124,000
Κέρκυρα	»	1,030,000
Σύρος	»	913,000
Καλάμα	»	510,000

Σύνολον Δραχ. 86,817,500

Ἐν Ἀθήναις τῆ 22 Ἰανουαρίου 1919.

(Ἐκ τοῦ Ὑπουργείου τῶν Οἰκονομικῶν)

Ο ΔΗΜΑΡΧΟΣ ΑΘΗΝΑΙΩΝ

Διακηρύττει ὅτι :

Συμφώνως τῆ ὑπ' ἀριθ. 20, 22 π. ἔ. πράξει τοῦ
Δημοτικοῦ Συμβουλίου, δι' ἧς ἐνεκρίθησαν οἱ ὅροι
τῆς ὑπ' ἀριθ. 14806)1918 διακηρύξεως, ἐτίθεται
εἰς μειοδοτικὴν δημοπρασίαν ἡ ἐκποίησις ἀχρηστοῦ
γεγραμμένου καὶ μὴ χάπτου τῶν διαφόρων γρα-
φείων τοῦ Δήμου Ἀθηναίων ὑπὸ τοὺς ὅρους τῆς
προαναφερθείσης διακηρύξεως, ὧν γινώσιν δύναται
νὰ λάβωσιν οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀπευθυνόμενοι εἰς τὸ
«Γραφεῖον Πληροφοριῶν τοῦ Δήμου».

Ἡ δημοπρασία ἐνεργηθήσεται ἐν μιᾷ τῶν αἰθου-
σῶν τοῦ Δημαρχιακοῦ καταστήματος ἐνώπιον ἡμῶν
καὶ τῆς Δημαρχιακῆς Ἐπιτροπῆς τῆ 28 Ἰανουαρίου
1919, ἡμέρα Δευτέρα καὶ ὥρα 11—12 π. μ.

Ἐν Ἀθήναις τῆ 15 Ἰανουαρίου 1919.

Ὁ Δήμαρχος
Σ. ΠΑΤΣΗΣ

**ἌΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚῆ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**

Ἡ μεγαλειτέρα Ἑλληνικὴ Ἀσφαλιστικὴ Ἐταιρεία.

Κεφάλαια Δραχ. 5,000,000

Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου **Γεώργ. Δρακούλης**

ΚΛΑΔΟΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Ἀσφάλεια κατὰ κινδύνον πολέμου καὶ θαλάσσης.

ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ

Διευθυντής **Φ. Θ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ**.
Γεν. Πράκτορες: **ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ**
Πρακτορεῖον Ἀθηνῶν: Ὀδὸς Σταδίου 34 κ. Δ. **ΤΕΡΖΑΚΗΣ**

**ΝΕΟΝ ΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΝΕΩΤΕΡΙΣΜΩΝ
I. Ν. ΜΟΥΤΣΟΠΟΥΛΟΥ & ΣΙΑΣ**

Πλουσία συλλογὴ φορεμάτων.
Εἶδη γάμων καὶ προικῶν.

29 — Ὀδὸς Ἑρμοῦ — 29.

**ΝΑΥΤΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ
ἌΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚῆ ΕΤΑΙΡΕΙΑ**

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

(Προσωρινῶς ἐν τῷ Μεγάρῳ τῆς Ἐταιρείας
Θαλασσίων Ἐπιχειρήσεων)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΑΗΜΕΝΟΝ : ΔΡ. 10.000.000

Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου : **Δ. ΜΙΧΑΛΟΣ**
Διευθύνων Σύμβουλος : **ΑΝΤ. ΠΑΛΗΟΣ**
Διευθυντής : **ΗΑ. ΣΚΗΝΙΤΗΣ**

**Ἡ ΝΑΥΤΙΚῆ ΤΡΑΠΕΖΑ ἐνεργεῖ πάσης φύσεως ναυτι-
λιακῆς, τραπεζικῆς καὶ ἐμπορικῆς ἐργασίας ἴτοι :**

Δάνεια ἐπὶ σκαφῶν καὶ λοιπῶν πλωτῶν σωμάτων, ναυλῶν
σεις πλοίων κλπ. Ἀγορᾶν καὶ πώλησιν συνῆτος ἔκδοσιν ἐπι-
ταγῶν καὶ πιστωτικῶν ἐντολῶν ἐπὶ τῶν κυριωτέρων πόλεων
τοῦ Ἐσωτερικοῦ καὶ Ἐξωτερικοῦ. Δάνεια ἐπὶ χρεωγράφων.
Προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμματίων. Δάνεια ἐπὶ ἐμπορευ-
μάτων. Δάνεια ἐπὶ ἐνεχυρογράφων Γενικῶν Ὑποθηκῶν. Προ-
καταβολὰς ἐπὶ φορτωτικῶν κλπ.

**Ἡ ΝΑΥΤΙΚῆ ΤΡΑΠΕΖΑ δέχεται καταθέσεις εἰς πρώτην
ζήτησιν ἐπὶ τόκῳ 3ο/ο, ὡς καὶ ἐπὶ προθεσμία ὡς ἑξῆς :**

Μετὰ ἑξ μῆνας 8 1/2 ο/ο

Μετὰ ἐν ἔτος 4 ο/ο

Μετὰ δύο ἔτη 4 1/2 ο/ο

Ἐπίσης ἡ ΝΑΥΤΙΚῆ ΤΡΑΠΕΖΑ, ἵνα τῶν ὠσὴ τὸ πνεῦμα
τῆς ἀποταμιεύσεως παρὰ τῷ ναυτικῷ κόσμῳ καὶ ἐν γένει
παρὰ τοῖς ἐργάταις τῆς θαλάσσης, δέχεται καταθέσεις ΤΑ-
ΜΙΕΥΤΗΡΙΟΥ μέχρι 5.000 δρ. πληρώνουσα τόκον 4 1/2 ο/ο
ἐτησίως.

„ΠΥΡΣΟΣ“

ΜΗΝΙΑΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚῆ ΕΚΔΟΣΗ

Διευθυντής : ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ : ΟΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4

Ὁ «Πυρσός» εἶναι τὸ φιλολογικὸ ὄργανο τῶν νέ-
ων. Βγαίνει κάθε μῆνα καὶ πουλιέται σ' ὅλα τὰ κί-
οσκια καὶ τὰ κεντρικώτερα βιβλιοπωλεῖα 1 δρ. τὸ
τεῦχος. Ἡ συνδρομὴ του εἶναι 8 δρ. γιὰ τὴν Ἑλλά-
δα καὶ φρ. χ. 10 γιὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

ΓΕΝΙΚῆ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΑΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 3,000,000

Ἀεωφόρος Πανεπιστημίου 26

Α'. ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Προεξοφλήσεις, δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπὶ ἐνεχύ-
ρῳ τίτλων. Δάνεια ἐπὶ ἐνεχύρῳ ἐμπορευμάτων καὶ ἐνεχυρο-
γράφων Γενικῶν Ἀποθηκῶν. Ὑπηρεσία ἐκτελωνισμοῦ, πα-
ραλαβῆς καὶ πώλησεως ἐμπορευμάτων διὰ λογαριασμὸν τρί-
των. Ἐκτελέσεις ἐντολῶν Χρηματιστηρίου. Ἀνοίγματα πι-
στώσεων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ (crédits confirmés). Ἐκδόσεις δανει-
ῶν.

Β'. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Μελέτη, ἴδρυσις καὶ ὀργάνωσις καὶ ἄλλων Ἐταιριῶν πρὸς
ἐκτέλεσιν ἔργων βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν, μεταλλευτικῶν,
συγκοινωνίας καὶ τεχνικῶν. Στατιστικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ με-
λέται.

Ὁραὶ συναλλαγῶν 8,30 μέχρι 12,30 μ. μ

ΚΟΛΩΝΙΑ ROYAL

Χημικῶν Ἐργαστηρίων Ἀθηνῶν ΖΑΧΑΡΙΑ
ΟΔΟΣ ΕΥΡΥΠΙΔΟΥ

ΠΡΟΣΚΛΗΣΙΣ

Περὶ μεταφορᾶς ἄλατος τοῦ Δημοσίου ἐκ τῆς ἄλυκῆς Πολυχνίτου (Μυτιλήνης) εἰς Θεσσαλονίκην καὶ Καβάλλαν.

Προκειμένου νὰ ἐνεργηθῆ ἡ προσεχῶς μεταφορὰ ἐκ τῆς ἄλυκῆς Πολυχνίτου ἄχρι 2500 τόνων ἄλατος διὰ τὴν Κεντρικὴν Ἀποθήκην τῶν Μονοπωλίων Θεσσαλονίκης καὶ ἄχρι 500 τόνων διὰ τὴν ἀποθήκην Μονοπωλίων Καβάλλας τὸ ἔργο τῶν Οἰκονομικῶν προσκαλεῖ τοὺς βουλομένους ἐκ τῶν ἰδιοκτητῶν ἰστιοφόρων ἢ ἀτμοπλοίων, ὅπως μέχρι τῆς 2ας Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. (ῶρ. 12 1) 2 μ. μ. ἀκριβῶς) ὑποβάλλωσι πρὸς τὸ ἔργο τῶν Οἰκονομικῶν τὰς προσφορὰς αὐτῶν ἐντὸς φακέλλου ἐσφραγισμένου δι' ἰσπανικοῦ κηροῦ, διὰ τὴν μεταφορὰν αὐτήν, ὑπὸ τοὺς ἐξῆς γενικοὺς ὅρους.

1) Ἡ φόρτισις τοῦ ἄλατος ἐν τῇ ἄλυκῃ Πολυχνίτου δέον νὰ ἀρξῆται τὸ βραδύτερον τὴν 22αὴ Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. εἴτε ὀνομαστικῶς εἴτε τμηματικῶς, ἢ δὲ παραλαβὴ ἐκ τοῦ ὅλου ποσοῦ δέον νὰ ἔχη συμπληρωθῆ διὰ μὲν τὴν ἀποθήκην Καβάλλας ἄχρι τῆς 10 Μαΐου ἐ. ἔ. διὰ δὲ τὴν ἀποθήκην Θεσσαλονίκης μέχρι τῆς 10 Μαΐου ἐ. ἔ.

2) Ἡ φόρτισις καὶ ἐκφόρτισις τοῦ ἄλατος γένησεται ὀνότι παλάγκο.

3) Ὁ ναῦλος μεταφορᾶς ὁρισθῆσεται κατὰ τὸν ὀνομαστικὸν τῶν 1000 χιλιογράμμων, ἀπὸ τῆς ἄλυκῆς Πολυχνίτου εἰς Θεσσαλονίκην ἢ Καβάλλαν ὀνότι παλάγκο.

4) Ἡ πληρωμὴ ὁρίζεται ὡς ἐξῆς. Ἀν ἕκαστον ταξείδιον θὰ προκαταβάλλεται τὸ 1/3 τοῦ ναύλου διὰ χρηματικῶν ἐπιτάγματος ἐπὶ τὸν τῶν ἐν Ἀθήναις ταμείων, τὸ ὑπόλοιπον θὰ συμπληρώνηται μετὰ τὴν παράδοσιν τοῦ ἄλατος εἰς τὸν ἀρμόδιον διαχειριστὴν Μονοπωλίων, διὰ χρηματικῶν ἐπιτάγματος, βέβαιον πρωτοκόβιλον ἑγγύσεως καὶ παραδόσεως τοῦ ἄλατος.

5) Ἐλλείμματα κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ ἄλατος ἀνω τῶν 2 ο)ο, καταλογίζονται εἰς βάρους τοῦ ἐργολάβου μεταφορᾶς.

6) Αἱ ἐσφραγιστοὶ προσφορᾶς θὰ παραδίδονται εἰς τὸν Τμηματάρχην τῶν Μονοπωλίων, ἐπὶ ἀποδείξει μέχρι τῆς 2ας Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. (12 1) 2 μ. μ. ἀκριβῶς).

7) Μέχρι τῆς 5ης Φεβρουαρίου ἐ. ἔ. αἱ ἐσφραγιστοὶ προσφορᾶς θὰ ἀνοιχθῶσιν ἐνώπιον τοῦ Γνωμοδοτικοῦ Συμβουλίου ἐπὶ τῶν προμηθειῶν, ἔπειθ' ἀποφανθῆ περὶ τῆς συμφερωτέρας προσφορᾶς.

8) Εἰς τὸν ἔργον τῶν Οἰκονομικῶν ἀπέκειται ν' ἀποφασίσῃ περὶ ἐγγύσεως ἢ μὴ τῆς προσφορᾶς τοῦ τελευταίου μειοδότη.

Ὁ εἰς τὸν κατακυρωθῆσεται ἢ μεταφορὰ τοῦ ἄλατος ὑποχρεοῦται μετὰ τὴν ἐγκρίσιν νὰ καταθέσῃ ἐντὸς ταχθρομένης προθεσμίας, ἐπὶ ποινῇ ἀνωρύσεως τῆς συμβάσεως, χρηματικὴν ἢ εἰς Δημόσια χρεώγραφα ἐγγύησιν, ἴσην πρὸς 2 ο)ο ἀπὸ τοῦ συνόλου τοῦ ναύλου μεταφορᾶς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 22 Ἰανουαρίου 1919.

(Ἐκ τοῦ ἔργου τῶν Οἰκονομικῶν)

ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑΣΦΑΛΕΙΑ

ἈΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ
ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Κεφάλαιον καταβεβλημένον δραχ. 2,000,000

Ἐγκειμένη διὰ Βασιλικῆς Διατάγματος

Πρόεδρος Δ. Συμβουλίου **Α. Παργαλιώτης**
(Δήμαρχος Πειραιῶς)
Γεν. Διευθυντὴς **Γρηγ. Φραγκόπουλος**

Ἀσφάλεια κατὰ κινδύνων Πολέμου καὶ Θαλάσσης ἐπὶ ἀτμοπλοίων, ἰστιοφόρων, ἐμπορευμάτων κλπ.

Γραφεῖο ἐν Πειραιεὶ Ἀδελ. Φραγκοπούλου
(Πλατεῖα Θεμιστοκλέους)

Ἐν Ἀθήναις Ἰωάν. Γ. Ρούσσου (Πανεπιστημίου 47).

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ

ΠΥΡΟΣ □□□□

ΘΑΛΑΣΣΗΣ □

ΠΟΛΕΜΟΥ □□

ΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ:

Ἐν ἈΘΗΝΑΙΣ ὑπὸ τῶν κ. κ.

- ΔΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, Δεσφ. Πανεπιστημίου Τηλ. 4-01
- ΒΕΠΦΗ & ΚΡΑΛΗ, ὁδὸς Καπνευρίας 13 • 4-00
- Α. ΔΕΝΑΣΑ & ΣΙΑ, ὁδὸς Σταδίου 11 • 0-00
- Ν. ΘΩΜΙΑΝ, ὁδὸς Σταδίου 64 • -

Ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ ὑπὸ τῶν κ. κ.

- ΔΑΪΚΗΣ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, Δεσφ. Μακρῆς Στοῆς Τηλ. 1-01
- Κ. ΖΑΛΑΚΩΣΤΑ, Δεσφ. Σουφλίου 68 • 0-00
- ΣΠΟΥΡΓΙΤΗ, ΠΑΡΡΗ & ΣΙΑ, Μακρῆς Στοῆς 34 • 0-00
- ΑΔΕΛΦΩΝ ΣΑΡΑΝΤΗ, Μέγαρ. Σαυράκη • 0-00
- ΚΕΡΩΝΗΤΟΥ & ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Πλ. Καραϊσκάκη 10
- ΖΑΪΡΗ & ΠΟΝΤΙΚΟΥ, ὁδὸς Σουφλίου 1 • -

καὶ ὑπὸ τῶν ΓΕΝΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΩΝ:

κ. κ. **Πατρικίου Δάνου & Σ'**

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
Πατριάρχου 4

ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ
Μακρῆς Στοῆς 34

Νεάνιδες ! ἀπὸ 6 — 20 ἐτῶν.

Θέλετε νὰ εἰσθε ὑγιεῖς, νὰ διατηρῆτε τὴν ὀμορφίαν τοῦ σώματός σας, νὰ ἔχητε χάριν Παρισινήν; Ἀγοράσατε τὸν ὀρθοπαιδικὸν κορσέ

«Juvenil»

εἰς τὸν Φαρμακευτικὸν Οἶκον «**ΑΡΕΤΑΙΘΙΟΝ**», Ὀδὸς Σταδίου 44.

Ἐκεῖ θὰ εὑρῆτε ἐπίσης ὅλα τὰ μοντέλα τοῦ Δόκτορος Marquay τῶν Παρισίων εἰς πλουσίαν συλλογὴν.